

Asasagut inersimasut

Qeqqata Kommuniani meeqqat
inuunertik ulluinnarisartillu
pillugit nammineq
oqaaserisaat

Kære voksne

Børns egne ord
om deres liv og hverdag
i Qeqqata Kommunia

Imai

1. AALLAQQAASIUT	5
2. MEEQQANIK NALUNAARUSIAQ PILLUGU	6
3. MEEQQAT ANGERLARSIMAFFIK TOQQISSISIMASOQ PILLUGU EQQARSAATAAT	10
<i>”Angerlarsimaffik toqqissisimasoq tassaavoq nerisassanik amigaateqarfiumngitsoq. Imigassartorfiumngitsoq, hashimik pujortarfiumngitsoq. Sinilluarfusinnaasoq. Asanninneqarfiusoq. Tapersersorneqarfiusoq.”</i>	
Niviarsiaaraq, 14-inik ukiulik	
4. NUANNERSUMIK ANGERLARSIMAFFEQASSAGAANNI SUUT PISARIAQARNERINIK MEEQQAT ALLAASERISAAT	16
<i>”Pisariaqarpoq asaneqarnissaq, susassareqatigiinnermik misigisarnissaq, nerisassaqarnissaq tapersersorneqarnissarlu.”</i>	
Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik	
5. MEEQQAT ANGERLARSIMAFITSIK PILLUGIT OQAASEQAATAAT	23
<i>”Maannakorpiaq angerlarsimaffipput festerfiuneg ajorpoq aamma eqqissisimavoq.”</i>	
Nukappiaraq, 14-inik ukiulik	
6. MEEQQAT NUANNERSUNIK IMALUUNNIIT NUANNINGIT- SUNIK MISIGISAQARTARNERMANNIK ALLAASERISAAT	31
<i>”Meeqqat nuannaaraangamik nuannaarnertik timiminni malugisarpaat. Kisianni ingerlanerliortoqartillugu aliasuttarput, timilu eqqissiveeruttarpoq.”</i>	
Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik	
7. MEEQQAT NAMMINNEQ MISILITAKKATIK MISIGISARTAKKATILLU PILLUGIT OQAASII	38
<i>” Aliasunneq. Nuannaarneq. Maqaasineq qianerlu.”</i>	
Nukappiaraq, 14-inik ukiulik	
8. MEEQQAT IKIORNEQARNISSAMIK PISARIAQARTITSILERU- NIK SAAFFIGINNISSINNAANERMANNIK ILISIMASAAT	44
<i>”Meeqqat oqaloqateqarsinnaapput, meeqqanik ikiuisartunik.”</i>	
Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik	
9. INERSIMASUT MEEQQAMINNIK PAARSILLUASSAGUNIK QANOQ ILIORTARNISSAANNIK MEEQQAT SIUNNERSUUTAAT	46
<i>”Meeraq sinilluartaasaaq nerilluattarlunilu, aamma angajoqqaaminit asaneqassaaq.”</i>	
Nukappiaraq, 14-inik ukiulik	
10. ATTAVEQARFISSAT	50

Indhold

1. INDLEDNING	5
2. OM BØRNERAPPORTEN	6
3. BØRNS TANKER OM ET TRYGT HJEM	10
<i>”Et trygt hjem er et sted, hvor der ikke mangles mad. Hvor der ikke drikkes alkohol, hvor der ikke ryges hash. Hvor man kan sove godt. Hvor der findes kærlighed. Hvor man bliver støttet.”</i>	
Pige, 14 år	
4. BØRNS BESKRIVELSER AF, HVAD DER SKAL TIL FOR AT FÅ ET RART HJEM	16
<i>”Det er nødvendigt at være elsket, opleve nærvær, have noget at spise og få støtte.”</i>	
Pige, 15 år	
5. BØRNS UDSAGN OM DERES HJEM	23
<i>”Lige nu er hjemmet sådan, at der ikke festes og der er fredeligt.”</i>	
Dreng, 14 år	
6. BØRNS BESKRIVELSER, NÅR DE OPLEVER NOGET GODT ELLER DÅRLIGT	31
<i>”Når børn er glade kan de mærke glæden i kroppen. Men går det dårligt, så er de kede af det. Kroppen bliver urolig.”</i>	
Pige, 15 år	
7. BØRNS EGNE ORD OM DERES ERFARINGER OG OPLEVELSER	38
<i>”At være i sorg. Glæde. Savn og gråd.”</i>	
Dreng, 14 år	
8. BØRNS VIDEN OM HVOR DE KAN HENVENDE SIG, HVIS DE FÅR BRUG FOR HJÆLP	44
<i>”Børn kan tale med nogen, der plejer at hjælpe børn.”</i>	
Pige, 15 år	
9. BØRNS RÅD TIL VOKSNE OM HVAD DE SKAL GØRE FOR AT PASSE GODT PÅ DERES BØRN	46
<i>”Et barn skal sove godt og spise godt, og skal få kærlighed af sine forældre.”</i>	
Dreng, 14 år	
10. KONTAKTOPLYSNINGER	50

Asasagut inersimasut – Qeqqata Kommuniani meeqqat inuunertik
ulluinnarisartillu pillugit nammineq oqaaserisaat – Aprili-Maaji 2017

Saqqummersitsisoq

MIO – Meeqqat pisinnaatitaaffiik Sullissivik
Postboks 1290, Issortarfimmur 1B, 3900 Nuuk, Grønland
www.mio.gl

Saqqummerfia
Oktober 2017

Oqaasertai
Meeqqat Illersuisuat Aviäja Egede Lyngde aamma MIO-p allattoqarfia

Ilusilersornera
Nuisi grafik

Assit
Pisuusaartitat

Kære voksne – Børns egne ord om deres liv og hverdag i
Qeqqata Kommunia – April-Maj 2017

Udgiver

MIO – Børnerettighedsinstitutionen
Postboks 1290, Issortarfimmur 1B, 3900 Nuuk, Grønland,
www.mio.gl

Udgivet
Oktober 2017

Tekst
Børnetalsmand Aviäja Egede Lyngde og MIO's sekretariat

Grafik
Nuisi grafik

Billeder
Modelfoto

1. Aallaqqaasiut

Meeqqat isaanniit meeqqatut inuuneq pitsaasoq sunaava, meeqqallu isaanik iseqarluni meeqqatut inuuneq pitsaasoq anguneqassappat qanoq ilior-toqartariaqarpa? Nunatta Qeqqani meeqqat ullumikkut qanoq misigisaqar-tarpat misilittagaqarlutillu?

Apeqqutit taakku allallu Meeqqat Illersuisuata MIO-llu 2017-imi april-majimi angalanerminni Nunatta Qeqqani meeqqanut apeqqutigivaat. Meeqqat akis-sutaat meeqqanik nalunaarusiami uani atuarneqarsinnaapput, nalunaaru-siallu takutippai piviusut, meeqqat misigisartagaasa ilaat.

Meeqqat Illersuisuattut inissisimaffimma ilaatigut ilagaat meeqqat atuga-risaat pillugit tusarniaaffiginissaat aamma meeqqat inuusuttullu inuunermin-ni atugarliortut sinnerlugit oqaaseqartartuunissaq. Annermik pisussaaffigi-vara meeqqat inuiaqatigiinni ikiortariallit sinnerlugit oqaaseqartartuunissaq.

Meeqqat taakku atugarisaat oqaaseqaataallu nalunaarusiami pingaarneru-sumi sammineqarput.

Kisiannili aamma MIO-p meeqqanit oqaaseqaatit katersornikuuai, meeqqa-tut inuunerup atugarineqartup assigiinngisitaarluninassusianik uagutsinnut takutitsisuusut.

Meerarpassuit naapippagut qujanartumik oqaluttuartut, toqqisisimasumik pitsaasumillu inuuneqarnerminnik, nutaanik sammisaqarusussuseqarluar-lutik pitsaassuseqarluartumillu inuuneqarlutik; meeqqat qiimanermik inger-lalluarnemillu oqaluttuartut, sunngiffimmi sammisassaqarluarnerminnik aam-ma ilaqtutaminik ikinngutiminnillu ataatsimooqateqarluarnerminnik.

Akerlianik aamma naapippagut meeqqat annertoqisumik kiserliortarneq, innarligaasarneq, uumisaarneqartarneq allallu eqqartussallugit annernan-gaartut paquminartullu pillugit oqaluttuassaqartut.

Meeqqanik nalunaarusiami uani atuarsinnaavasi meeqqat nuannaartut, ni-kallungasut imaluunniit kiserliortut oqaatigisaannit issuarneqartut.

Aamma atuarsinnaavasi meeqqat oqaasii issuakkat eqqarsalersitsisut si-latuullu, qanoq pitsaanerpaamik paarineqarsinnaanertik pillugu uagutsinnut inersimasunut siunnersuutissatsialannik inassuteqaatinillu saqqummius-suiffiusut.

Matumani pineqarput meeqqat namminneq ullumikkut meeqqatut inuuner-tik pillugu oqaasii – meeqqat isiginneriaasiat atorlugu oqaluttuarineqartut.

Meeqqat eqqarsaataasa uagut inersimasut tikkuuttarpatigut, sutigut meeqqat tusarnaassanerigut iliuuseqarlutalu, inuunermik pitsaasumik pi-sinnaatitaaffigisaannik tunissagutsigit.

Meeqqat kikkuunerat, qassinik ukioqarnerat sumiinnerallu apeqqutaatinnagit.

Atuarluarisi.

1. Indledning

Hvad er i børnenes øjne et godt børneliv og hvad skal der i børnenes øjne til for at leve et godt børneliv? Hvilke op-levelser og erfaringer har børn og unge i dagens Midt-grønland?

Disse og andre spørgsmål stillede Børnetalsmanden og MIO børnene i Midtgrønland i april-maj 2017. Børnenes svar kan læses i denne børnerapport, og rapporten viser jer et udpluk af den virkelighed, som den opleves af børn i dag.

Som Børnetalsmand er det min rolle blandt andet at høre børn om deres vilkår og være talerør for de børn og unge, der har det svært i livet. Jeg har en særlig forpligtelse til at være stemme for de børn, der er udsatte i vores samfund.

Disse børns forhold og udsagn er behandlet i den overord-nede hovedrapport.

MIO har imidlertid også indsamlet mange udsagn fra børn, som viser os en mangfoldighed af børnelivet, som det ud-folder sig.

Vi mødte mange børn, som lykkeligvis fortæller, at de lever et trygt og godt liv med masser af gåpåmod og livskvalitet; børn, som fortæller om livsglæde og trivsel, om gode fritidsaktiviteter og samvær med familie og venner.

Omvendt mødte vi også børn, som fortæller om dyb en-somhed, om overgreb, om mobning og om andre emner, som er dybt smertefulde og tabubelagte.

I vil i denne børnerapport kunne læse citater fra børn, som kan være glade, triste eller ensomme.

I vil også kunne læse tankevækkende og livskloge citater fra børn, som giver gode råd og anbefalinger til os voksne om, hvordan vi passer bedst på dem.

Det er børnenes egne ord om deres børneliv, som det ser ud i dag – fortalt ud fra børnenes perspektiv.

Børns tanker viser os voksne, hvor vi skal lytte til børnene og handle, så vi kan give dem det gode liv, de har ret til.

Uanset hvem børnene er, hvor gamle de er og hvor de er.

Rigtig god læsning.

Asannittumik inuulluaqqusillunga

Med kærlig hilsen

Aviåja Egede Lynge

Meeqqat Illersuisuat

Børnetalsmand

2. Meeqqanik nalunaarusiaq pillugu

Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaat naapertorlugu inuk kinaluunniit 18-it inorlugit ukiulik meeraavoq. Naalagaaffiit Peqatigiit aalajangiunnikuuaat, nunarsuatsinni meeqqat illersugaanisamut pisinnaatitaaffeqartut. Meeqqat Pisinnaatitaaffiisa akuerinerisigut, Kalaallit Nunaata atsiornikuuaa, meeqqat taamatut pisinnaatitaaffeqartut, illersugaanissamullu pisinnaatitaaffeqarnerup tamatuma qularnaarnissaa siunertaralugu Meeqqat Illersuisuat MIO-lu sulipput.

Meeqqat Illersuisuat Aviâja Egede Lynge, siunnersorti Nauja Benjamin-sen aamma meeqqanut siunnersorti Ellen Bang Bourup ilagalugit, 2017-imi aprilip 23-niit majip 6-anut Nunatta Qeqqani – Qeqqata Kommuniani - angalavoq. Aammattaq sungiusarluni sulisoq Luvisa Amalie Petersen, ilinniarnerninut atatillugu, Meeqqat Illersuisuata MIO-llu angalanerannut peqataavoq.

Oqariatuutit saqqummiunneqartut katersorneqarput Atammimmi, Napasumi, Maniitsimi, Kangaamiuni, Sisimiuni, Sarfanguani Itillimilu. Meeqqat oqaloqatigalugillu sammisaqartinnerisigut katersorneqarput. Tamatuma saniatigut meeqqat, MIO-p innuttaasunut saaffiginniffissarititaanut ornigunnissamik periarfissaq atorpaat, ataasiakkaarlutik arlaliullutillu. Tamatumani atugarisatik oqaluttuarivaat, ilitsersorneqarlutik siunnersorneqarlutillu.

Sammisaqartitsinernut katillugit peqataapput meeqqat 241-t, nunaqarfinit/illoqarfinit arfineq-marlunneersut.

Atuarfinni sammisaqartitsinerit saniatigut innuttaasut MIO-mut saaffigininnissamut periarfissaqartinneqarput.

Meeqqat Illersuisuat MIO-lu angalasarnermini aatsaat taama amerlatigisunik saaffigineqarput. Innuttaasunit saaffiginnissutit katillugit 296-iupput.

2. Om børnerapporten

I følge FN's Konvention om Barnets Rettigheder er ethvert menneske under 18 år et barn. FN har besluttet, at børn i verden har ret til beskyttelse. Grønland har med Børnekonventionen skrevet under på, at børn har denne ret og det er denne ret til beskyttelse, som Børnetalsmanden og MIO arbejder for at sikre.

Børnetalsmanden Aviâja Egede Lynge har, sammen med konsulent Nauja Benjaminsen og børnekonsulent Ellen Bang Bourup, været i Midtgrønland – Qeqqata Kommunian – i perioden 23. april til 6. maj. Desuden deltog praktikant Luvisa Amalie Petersen i Børnetalsmandens og MIO's rejse som led i sin uddannelse.

Budskaberne er indsamlet i Atammik, Napasok, Maniitsoq, Kangaamiut, Sisimiut, Sarfanguit og Itilleq. De er indsamlet med dialog og aktiviteter med børnene. Derudover har børnene brugt muligheden for at komme til MIO's borgerhenvendelsessteder, både individuelt og i grupper. Her har de fortalt om deres vilkår og modtaget vejledning og rådgivning.

I alt deltog 241 elever fra syv byer/bygder i aktiviteterne.

Udover aktiviteter i skolerne har det været muligt for borgere at henvende sig til MIO.

MIO har aldrig før modtaget så mange henvendelser under Børnetalsmandens og MIO's rejser. Der har i alt været 296 henvendelser fra borgere.

Angalanerup matuma
immikkuullarissutigivaa meeqqat
MIO-mut saaffiginnittut
inersimasuniit amerlanerummata

INERSIMASUT 128-T MEEQQALLU 168-IT SAAFFIGINNIPPUP. SAAFFIGINNISSUTIT TAAKKU ILAATIGUT KINGUNERIVAAT PISORTANUT NALUNAARUTIGINNINNEIT 49-T, QEQQATA KOMMUNIANI MEEQQANUT 56-INUT TUNNGASUT. KINGORNATIGUTTAAQ MIO ISUMAGINNINNERMI OQARTUSSAASUNUT AMERLANERUSUNIK NALUNAARUTIGINNIPPOQ.

Som noget særligt på
denne rejse var der flere
børn end voksne, der
henvendte sig til MIO

128 VOKSNE OG 168 BØRN HENVENDTE SIG. DISSE HENVENDELSER UDMUNDEDE I BL.A. 49 UNDERRETNINGER OMHANDLENDE 56 BØRN TIL QEQQATA KOMMUNIA. MIO HAR OGSÅ EFTERFØLGENDE SENDT YDERLIGERE UNDERRETNINGER TIL DE SOCIALE MYNDIGHEDER.

QQARIARTUUTIGISAASUT ANNERTULLUTILLU ASSIGIINNGISITAARALUAQISUT, MEEQQAT OQAATIGISAANNI SAMMINEQARTUT EQQARSAATILLU UTIKANNEQARPUT.

Oqariartuutaasuni amerlasuuni assigiissutaavoq, meeqqat nalunngimmasuk, meeqqat meeqqatut inuunerissuussagunik suut pisariaqartinneraat. Meeqqatut inuunerissuuneq tassaavoq angerlarsimafimmi, atuarfimmi sunngiffimmilu atugarissaarneq.

Meeqqat paasiuminartunik erseqqissunillu oqaaseqarnermikkut, meeqqatut inuunerissuunerup pingaarutaa oqariartuutigaat:

ASANNINNEQ, TOQQISSISIMANEQ QANIMULLU INOQATIGIINNEQ TUNNGAVIULLUINNARTUT

Toqqissisimaneq, ataqatigiinneq ataatsimooqatigiinnullu peqataaneq meeqqatut inuunerup pingaaruteqartumik ilagivai.

Angerlarsimaffimmi toqqissisimanartumi ataatsimooqatigiittoqartarpoq, oqaloqatigiittoqarsinnaavorlu. Meeqqat amerlasuut asanninneq eqqaavaat, angerlarsimaffiup toqqissisimasup ilisarnaataasa siulliit ilaattut. Assersuutigalugu meeqqat ilaat oqarpoq:

**”Nuannersumik toqqissisimasumillu
angerlarsimaffeqassagaanni asanninneqartariaqarpoq
nuannaarneqarlunilu.**

**Misigissutsit oqaasertalersinnaasariaqarput.
Tikilluaqqusaasutut misigisariaqarpoq neriuteqarlunilu”.**

AKUERSAARNEQARNEQ, OQALOQATIGIINNEQ, TATIGINNINNEQ TATIGEQTIGIINNERLU PINGAARTUUSUT

Meeqqanut pingaartuuvog angajoqqaanit asaneqartutut naleqartinneqartullu misiginissaq. Meeqqat aammattaaq oqaatigikulavaat, meeqqat inersimasunik oqaloqatigisinnaasaminnik pisariaqartitsisut:

**”Angerlarsimaffik toqqissisimasooq nipaallunilu
iserfigiuminartuuvog. Inuit misigissusillit
tikilluaqqusisut. Nuanninngitsunillu
misigisaqarsimatillutik tamanna pillugu eqqartuisartut”.**

TRODS DEN STORE SPÆNDVIDDE OG MANGFOLDIGHED I UDSAGNENE, SÅ ER DER ALLIGEVEL EMNER OG TANKER, DER GÅR IGEN I DET, SOM BØRNENE SIGER.

Fælles for mange af udsagnene er, at børnene véd, hvad børn har brug for, for at have et godt børneliv. Et godt børneliv betyder trivsel i hjemmet, i skolen og i fritiden.

Børnene udtrykker i klare og tydelige vendinger, at et godt børneliv betyder:

AT KÆRLIGHED, TRYGHED OG NÆRVÆR ER FUNDAMENTALT

For børnene er tryghed, samhørighed, og dét at høre til et fællesskab en vigtig del af børnelivet.

I et trygt hjem er der sammenhold, og man kan tale sammen. Mange af børnene nævner kærlighed som noget af det første, der kendetegner et trygt hjem. Til eksempel siger ét af børnene:

**”Hvis man skal have et
dejligt og trygt hjem, skal
der være kærlighed, glæde.**

**Man skal kunne få sat ord på følelser.
Man skal føle sig velkommen og have håb”.**

AT ANERKENDELSE, SAMTALE, TILLID OG DÉT AT KUNNE STOLE PÅ HINANDEN ER VIGTIGT

For børnene er det vigtigt at føle sig elsket og værdsat af forældrene. Ofte udtrykker børnene også, at børnene har brug for voksne, som de kan tale med:

**”Et trygt hjem er stille og behageligt at komme
ind hos. Mennesker med følelser, der byder én
velkommen. Og de taler om det, hvis de har
oplevet noget ubehageligt”.**

MISIGISSUTSIT – AAMMA ARTORNARTUT – INISSAQARTIL- LUGILLU OQAASERTALERSORNISSAAT PINGAARTUUSOO

Meeqqat misigissutsitik erseqqilluinnartumik oqaatigisinnaavaat – aamma artornartut. Oqaluttuarisinnaavaat nuannersunik misigisaqaraangamik, tamanna timimikkut qanoq misigisarnerlugu. Akerlianillu aamma nuanninngitsunik misigisaqaraangamik:

**”Meeqqat atugarlioraangamik
timimikkut misigisarpaat.**

**Nuanninngitsunik misigisaqartarunik imminnut
ikilersulersinnaasarput, napparsimalerlutik
imminnullu annersarlutik”.**

MEERAQ INUINNASSAGUNI TUNNGAVIULLUINNARTUNIK PISARIAQARTITSISOO: NERISASSAT, ATISAT OQORTUT, SINIFFIK, ANGERLARSIMAFFIK

Meeqqat amerlaqsut inuinnassagaanni tunngaviulluinnartumik pisariaqartitamik suunerinik ilisimasaqarnerat maluginiagassaavoq. Meeqqat kisaatigaat pisariaqartitat taakku piviusunngortinneqartarnissaat. Meeqqat amerlasuut misigisarsimavaat ujariatsineq, nerisassaaleqineq inuunermilu pisariaqarnerpaanik amigaateqarneq.

AT GIVE PLADS OG RUM TIL AT SÆTTE ORD PÅ FØLELSER – OGSÅ DE SVÆRE – ER VIGTIGT

Børn kan meget tydeligt sætte ord på deres følelser – også de svære. De kan fortælle, hvordan de mærker det i kroppen rent fysisk, når de oplever noget, der er godt. Og omvendt når de oplever noget dårligt:

**”Hvis børnene ikke har det rart
kan man mærke det på kroppen.**

**Hvis de har oplevelser, der ikke er
rare, kan de begynde at skære sig selv,
blive syge og slå sig selv”.**

AT BARNET HAR HELT BASALE BEHOV, DER SKAL DÆKKES FOR AT OVERLEVE: MAD, VARMT TØJ, EN SENG, ET HJEM

Det er bemærkelsesværdigt hvor mange børn, der véd hvad de helt basale behov for at overleve er. Ifølge børnenes svar er det et ønske, at disse behov dækkes. Mange af børnene har oplevet at lide afsavn, manglet mad og de allermest nødvendige livsforholdigheder.

MEEQQAP ANGAJOQQA AVISA ISUMASSUISUISALU ISUMAGISSAGAAT, MEEQQAT ULLUINNARISAANNI SIUMUT TAKORLUUEREERSINNAANISSAQ, AALAJANGERSIMASUNIK SINAAKKUTEQARTITSILUNILU ILUSEQARTITSINEQ

Meeqqat aalajangersimasunik sinaakkuteqarlunilu killeqarnissaq kissaatigaat. Oqariartuutaasa uppersarpaat meeqqat kissaatigaat ulluinnarisamik siumut takorloorneqarsinnaasuunissaat, aamma angajoqqaamik qanoq iliornissaminnik qanorlu iliunnginnissaminnik ilinniartittassagaatik. Meeqqat ilisimassagaat kikkut qaqugukkullu ilagisinnaanerlugit. Angajoqqaat "aqutissiuussinissaat" maligassiulluarlutillu.

MEEQQAT IMIGASSAMIK HASHIMILLU ATORNERLUIFFIUNNGITSUMIK MEEQQATUT INUUNEQASSASUT. MEEQQAT ANGAJOQQAAT INUUNERMINTUT PEQATAASUT ANNERTUUMIK KISSAATIGALUGIT OQARIARTUUTIGAAT

Allaat meeqqat atornerluisuunngitsunik angajoqqaallit, atornerluinerup kingunerisartagai ilisimaarilluarpaat. Meeqqat amerlasuut oqaluttuaria-vaat, inersimasut pissusilersorneri allangortartut, tamannalu toqqissimanartinnagu. Atornerluisut meeraasa namminneg ikiorneqarnissartik angajoqqaamillu ikiorneqarnissaat kissaatigaat. Oqariartuutigaat, angajoqqaamik oqaloqatigineqarnissaat kissaatigalugu.

**"Allaasanniglaq timinniit tarniga anillalersoq.
Angajoqqaakka imeraangata".**

PIMMATIGINNINNEQ KINGUNIPILOQARSINNAASOQ, SOORLU IMMINTUT TATIGIUNNAARNERMILIK NAMMINERLU PISINNAASSUTSIP UPPERIUNNAARNERANIK

Pimmatiginninneq Qeqqani meeqqat akornanni initoqaaq. Meeqqat pimmatiginnittarneq pillugu oqaluttuarisaanni eqqartorneqarput inuenerup pitsaassusaata annikillinera aamma piumassuseerunneq nutaanillu sammisaqarusukkunnaarneq:

**"Meeqqat nuanninngitsunik misigisaqaraangamik,
toqqissisimajunnaartarput nikallortarlutillu. Sunut
tamanut piumassuseeruttarput. Nuannaaraangamik
nuannaartarput, atuarfimmilu ilikkagaqarusunneru-
sarlutik. Aamma imminnut tatiginerusarput".**

AT BARNETS FORÆLDRE OG OMSORGS GIVER SKAL SØRGE FOR, AT DER ER FORUDSIGELIGHED, FASTE RAMMER OG STRUKTUR OM BØRNEENS HVERDAG

Børnene ønsker faste rammer og grænser. Deres udsagn vidner om, at de ønsker at deres hverdag er forudsigelig, og at forældrene lærer dem hvad de skal gøre og ikke skal gøre. At børnene ved hvem de skal være sammen med hvornår. At forældrene "viser vej" og er gode rollemodeller.

AT DERES BØRNE LIV ER ÉT UDEN ALKOHOLMISBRUG OG HASHMISBRUG. BØRNE UDTRYKKER STÆRKE ØNSKER OM NÆRVÆRENDE FORÆLDRE

Selv børn, der ikke vokser op med forældre med misbrug, er bevidste om misbrugets konsekvenser. Mange børn beskriver, at de voksne ændrer adfærd, og det føles utrygt. Børn af misbrugere ønsker både hjælp til sig selv og til deres forældre. De giver udtryk for, at de ønsker at der bliver talt med forældrene.

**"Som om din sjæl er ved at gå ud af din krop.
Når forældre drikker".**

AT BLIVE UDSAT FOR MOBNING KAN FÅ KONSEKVENSER, SÅSOM MANGEL PÅ SELVTILLID OG TRO PÅ EGNE EVNER

Mobning er et fænomen, der fylder rigtigt meget blandt børnene i Qeqqata. Børnenes beskrivelser af mobningens konsekvenser dækker over nedsat livskvalitet og manglende lyst og gåpåmod:

**"Når børn oplever noget dårligt, så har
de det dårligt og falder ned psykisk.
De mister lysten til alt. Når de er glade er
de glade, og de har mere vilje til at lære i
skolen. Og de stoler mere på sig selv".**

3. Meeqqat angerlarsimaffik toqqissisimasoq pillugu eqqarsaataat

Meeqqat aperivagut angerlarsimaffik toqqissisimasoq takorlooraagamikku qanoq eqqarsaateqartarnersut.

ATAANI ISSUAKKAT TASSAAPPUT
AKISSUTISIATTA ILAANNIT ISSUAKKAT:

Nuannaqatigiittoqartarpoq. Torersuuvoq.
Oqaloqatigiilluarterput.

Nukappiaraq, 15-inik ukiulik

Angerlarsimaffik toqqissisimasoq, torersooq,
nuannersooq kusanartorlu.

Nukappiaraq, 9. klasse

Innarluni eqqissisimaarujoorneq.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Angerlarsimaffik persuttaaffiunngitsoq

Niviarsiaaraq, 14-inik ukiulik

3. Børns tanker om et trygt hjem

Vi spurgte børnene hvilke tanker de får, når de tænker på et trygt hjem.

DISSE CITATER ER ET UDPLUK AF DE
BESVARELSER, VI MODTOG:

Man er glade sammen. Der er ryddeligt.
Man taler godt sammen.

Dreng, 15 år

Et trygt hjem, der er ryddeligt,
dejligt og flot.

Dreng, 9. klasse

At ligge og slappe af.

Dreng, 14 år

Et hjem uden vold

Pige, 14 år

FN-artikeli 6

INUUNERMUT PISINNAATITAAFFEQARNEQ

KIKKULLUUNNIIT INUUNERMUT
PISINNAATITAAFFEQARPUT, NAALAGAAFFIULLU
MEEQQAT INUUNERISSUUNISSAANNIK
IKIUSSAVAI.

FN-artikel 6

RETTE TIL LIVET

ALLE HAR RET TIL AT LEVE,
OG STATEN SKAL HJÆLPE
BØRN TIL ET GODT LIV.

Angerlarsimaffik eqqissisimasoq, naligiimmik pineqarfusoq.
Soorlu: uagutsinni ikioqatigiittarpugut suliasallu
agguaattarlugit, ataatsimoorlatalu qasuersaartarluta.

Nukappiaraq, 15-inik ukiulik

Et fredeligt hjem, hvor man bliver behandlet lige.
For eksempel: hjemme hos os hjælpes vi ad og
deles om arbejdet, og vi hviler ud sammen.

Dreng, 15 år

Angerlarsimaffik amigaateqarfunningitsoq. Imerfiunanilu
hashitorfiunningitsoq. (Eqqissiluni siniffusinnaasoq).

Niviarsiaraq, 16-inik ukiulik

Et hjem, hvor der ikke mangler noget. Hvor druk
eller hash ikke findes. (Hvor man kan sove roligt).

Pige, 16 år

**Nerisassalik.
Asanninilik,
tatigeqatigiiffusorlu.**

Nukappiaraq, 15-inik ukiulik

**Hvor der er mad.
Hvor der er kærlighed, og
hvor man stoler på hinanden.**

Dreng, 15 år

Imigassartortoqaranilu hashitorfiunningitsoq.
Qasuersaarfusinnaasoq. Asanninneq.

Niviarsiaraq, 16-inik ukiulik

Hvor der ikke drikkes eller ryges hash.
Hvor man kan hvile sig. Kærlighed.

Pige, 16 år

Angerlarsimaffik toqqissisimasoq, angajoqqaat
hashitorfiginagulu imerpallaarfigisanngisaat,
ikioqatigiiffusoq pingaarnerpaatullu asanninneqarfusoq.

Nukappiaraq, 15-inik ukiulik

Et trygt hjem er, hvis forældre ikke
ryger hash og ikke drikker meget, hjælpes ad
og allervigtigst kærlighed.

Dreng, 15 år

Eqqissisimanartog, annertuumik asanninneqarfusoq.
Aallutarineqarfusoq.

Niviarsiaraq, 15-inik ukiulik

Et sted hvor der fredeligt, hvor der er masser af
kærlighed. Hvor nogen beskæftiger sig med én.

Pige, 15 år

Ajunngilanga. Nuannaartarpunga.

Nukappiaraq, 12-nik ukiulik

Har det fint. Jeg plejer at være glad.

Dreng, 12 år

Inersimasunngoruma politinngorusuppunga erinarsortartunngorusullungalu.

Niviarsiarraq, 11-nik ukiulik

Når jeg bliver voksen vil jeg være politimand og sanger.

Pige, 11 år

Imigassartaqanngitsoq.

Nukappiaraq, 10-nik ukiulik

Ikke sprut.

Dreng, 10 år

Nuanneq.

Niviarsiarraq, 13-inik ukiulik

Det er dejligt.

Pige, 13 år

Asaneqarfik. Angajoqqaat naalaartartut. Oqaloqatigiiffiusinnaasoq.

Niviarsiarraq, 13-inik ukiulik

At man får kærlighed. At forældrene lytter til én. Og at man kan tale sammen med hinanden.

Pige, 13 år

Nipaatsaq.

Meeraq

Et stille sted.

Barn

Nuanninngitsunik oqalunneq ajortunik peqqissaartunillu najugaqateqarneq.

Niviarsiarraq, 15-inik ukiulik

Bo sammen med nogen, der ikke taler om noget negativt, og som gør sig umage.

Pige, 15 år

Safe home is a quiet house/Angerlarsimaffik toqqissimasooq nipaatsuvoq/Angerlarsimaffik toqqissimasooq tassaavoq angerlarsimaffik nipaatsaq.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Safe home is a quiet house/Angerlarsimaffik toqqissimasooq nipaatsuvoq/Et trygt hjem er et stille hjem.

Dreng, 14 år

Angajoqqaat imertaratillu hashimik pujortartanngitsut. Angerlarsimaffik eqqissimasooq, nerisassaqaarneq, pisariaqartitanik tamanik tunineqartarfusoq, soorlu siniffik, atisat assigisaallu.

Niviarsiarraq, 14-inik ukiulik

Forældre, der hverken drikker eller ryger hash. Et fredeligt hjem, at have mad, få dækket alle sine behov, såsom seng, tøj og lignende.

Dreng, 14 år

Angajoqqaat ilaginerat.

Niviarsiarraq, 14-inik ukiulik

Være sammen med forældrene.

Dreng, 14 år

Angerlarsimaffimmi toqqissimasumi tamanut nerisassaqartariaqarpoq, meeqqallu namminerisaminnik inuuneqarnissaminnut periarfissaqartariaqarlutik. Imminnut ikioqatigiittassapput. Asaninnineq. Ilaqutariittut angajoqqaanullu tunngatillugu toqqissisimaneq.

Nukappiaraq, 16-inik ukiulik

I et trygt hjem skal der være mad til alle, ligesom børnene skal kunne have deres privatliv. De skal hjælpe hinanden. Kærlighed. Være tryk både som familie og med hensyn til forældrene.

Dreng, 16 år

Angerlarsimaffik toqqissisimasooq nipaatsuvoq iserfigiuminartuullunilu. Inuit misigissusillit, tikilluaqqusisut. Nuanninngitsunillu misigisaqarsimatillutik, taakkunanga eqqartuisinnaasut.

Meeraq, 9. klasse

Eqqissisimasut, nuannaartut kamattoqartanngitsooq. Asaninneq.

Nukappiaraq, 9. klasse

Angajoqqaat sunut tamanut ammasuusariaqarput. Ikiuussinnaasariaqarput akisussaaffimmillu tiguisinnaallutik.

Misigisat nuannersut qaqutigorujussuaannarlu avaanngunartut/nuanninngitsut.

Meeraq, 10. klasse

Angerlarsimaffik toqqissisimasooq tassaavoq: Angajoqqaat/inuit isumassuisuusut asannittut kialaarnermillu pigisaqartut.

Angajoqqaat/inuit isumassuisuusut meeqqat pisinnaatitaaffinik ataqqinnittut.

Niviarsiaraq, 15-inik ukiulik

Angerlarsimaffik toqqissisimasooq tassaavoq angerlarsimaffik nipaatsooq, kisiannili aamma nipaappallaarani.

Meeraq, 9. klasse

Et trygt hjem er stille og behageligt at komme ind i. Mennesker med følelser, der byder én velkommen. Og de taler om det, hvis de har oplevet noget ubehageligt.

Barn, 9. klasse

Rolige, glade og hvor der ikke findes raseri. Kærlighed.

Dreng, 9. klasse

Forældre skal være åbne overfor alt. De skal kunne hjælpe og tage ansvar.

Dejlige oplevelser og meget sjældent noget kedeligt/negativt.

Barn, 10. klasse

Et trygt hjem er: Forældre/omsorgspersoner, der er kærlige og varme personer. Forældre/omsorgspersoner, der respekterer børnenes rettigheder.

Dreng, 15 år

Et trygt hjem er et stille hjem, der ikke er alt for stille.

Barn, 9. klasse

FN-artikeli 16

**NAMMINERISANNIK
INUUNISSAMUT
PISINNAATITAAFFEQARPUTIT**

FN-artikel 16

**DU HAR RET TIL
ET PRIVATLIV**

Angajoqqaat ammasut, aanngajaarniutitik atuinngitsut, asanninnerminnik takutitsisartut, qiimasut nuannaartullu, sunulluunniit piareersimasut. Angajoqqaat imminnut oqaloqatigiissinnaasut, meeqqaminnillu amigaateqartitsinngitsut.

Niviarsiarraq, 15-inik ukiulik

Åbne forældre, der ikke bruger euforiserende stoffer, der viser deres kærlighed, er friske og glade, er parate til hvad som helst. Forældre, der kan tale sammen og ikke lader børnene mangle noget.

Dreng, 15 år

Angerlarsimaffik toqqissisimasooq suusoq naluara, tassali imertut akornanniingaaarama.

Nukappiarraq, 15-inik ukiulik

Ved ikke hvad et trygt hjem er, da jeg befinder mig så meget iblandt druk.

Dreng, 15 år

Naammattunik nerissaqarfusoq. Meeqqat nuannaqatigiinnissaannut inissaqarfusoq. Nuannaqatigiiffiusinnaasooq. Qasuersaaqatigiiffiusinnaasooq.

Niviarsiarraq, 15-inik ukiulik

Hvor der er mad nok. Hvor der er plads til, at børn kan lege. Hvor man kan være glade sammen. Hvor man kan hvile sammen.

Pige, 15 år

Matu qajannaatsoq, parnaarsinnaasooq, igalaallu matusinnaasut aamma nillataartitsivik nerisassanik imaqassaaq.

Niviarsiarraq, 16-inik ukiulik

En solid dør, som kan låses og vinduer, der kan lukkes og der skal være mad i køleskabet.

Pige, 16 år

Angerlarsimaffik toqqissisimanartoq tassaavoq ilaqutariit angajoqqaallu imminnut ataqqisut. Assortuunneq ajortut, imminnut nuannariillutik angerlarsimaqatigiissinnaasut.

Meeraq, angajullerini atuartoq

Et trygt hjem er en familie og forældre, der respekterer hinanden. Hvor de ikke skændes og hvor de kan være hjemme og være glade for hinanden.

Barn, ældstetrinnet

Angerlarsimaffik toqqissisimasooq tassaavoq angajoqqaat imigassamik hashimilluunniit atuiffiginngisaat. Qatanngutit angajoqqaallu eqqissisimasuupput oqaloqatigiuminarnarlutillu. Angerlarsimaffimmi nerisassaqarluarnissaq. Aamma angerlarsimaffik meeqqanut nuannersuussaaq. Meeqqat atuarneranni timersornerinilu tapersorsorneqassapput. Angajoqqaat meeqqamik ilinniagassaannik ikiuussinnaassapput. Meeqqatik sinaakkutissaqartissavaat.

Niviarsiarraq, 14-inik ukiulik

Et trygt hjem er et, hvor forældene ikke er brugere af alkohol eller hash. Søkende og forældre er rolige og nemme at tale med. At have ordentligt mad derhjemme. Og hjemmet skal være dejligt for børnene. Støtte børnene i forbindelse med skole og i sport. De skal kunne hjælpe godt til med lektier. De skal give børnene rammer.

Dreng, 14 år

Angerlarsimaffik toqqissisimasooq tassaavoq angerlarsimaffik angajoqqaat meeqqaminnik naalaarfigisaat meeqqaminnullu piffissaqarfigisaat, aamma angerlarsimaffimmi oqaloqatigiittoqartarpoq.

Niviarsiarraq, 15-inik ukiulik

Et trygt hjem er et, hvor forældrene lytter til børnene og hvor forældrene har tid til dem, og man taler sammen i hjemmet.

Dreng, 15 år

Angerlarsimaffimmi toqqissisimanartumi imigassaqanngilaq (ernguttoqartanngilaq), hasheqanngilaq persuttaasooqartaranilu.

Niviarsiarraq, 15-inik ukiulik

Et trygt hjem er, hvor der ikke findes alkohol (druk), hash eller vold.

Dreng, 15 år

Angerlarsimaffik toqqissisimasog tassaavoq
nerisassanik amigaateqarfionngitsoq,
imigassartorfiunngitsoq, hashimik pujortarfiunngitsoq
sinilluarfusinnaasorlu. Asanninneqarfiusoq,
tapersersorneqarfiusorlu.

Niviarsiarag, 14-inik ukiulik

Et trygt hjem er et sted, hvor man ikke
mangler mad, hvor der ikke bliver drukket
alkohol, hvor der ikke ryges hash og hvor
man kan sove godt. Hvor der findes
kærlighed, hvor man bliver støttet.

Pige, 14 år

Angerlarsimaffik toqqissisimasog
tassaavoq imigassamik
atuiffiunngitsoq. Eqqissisimanarpoq
persuttaasoqassananilu.

Niviarsiarag, 9. klasse

Et trygt hjem er
et sted uden alkohol.
Der er roligt og
vold findes ikke.

Dreng, 9. klasse

Angerlarsimaffik toqqissisimasog tassaavoq:
Eqqissisimaarfusinnaasog qasuersaarfiullunilu.

Niviarsiarag, 9. klasse

Et trygt hjem er: Et sted man
kan være rolig og hvile.

Dreng, 9. klasse

Angerlarsimaffiga nuannarivara aamma angajoqaarsiakka
nuannarivakka. Nuanneqaat eqqissisimasumillu
angerlarsimaffeqarpunga.

Niviarsiarag, 14-inik ukiulik

Jeg er glad for mit hjem og jeg er
glad for mine plejeforældre.
De er rigtig dejlige og jeg har et roligt hjem.

Dreng, 14 år

4. Nuannersumik angerlarsimaffeqassagaanni suut pisariaqarnerinik meeqqat allaaserisaat

Meeqqat aperivagut nuannersumik angerlar-simaffeqassagaanni suut pisariaqarnerinik eqqarsaataat pillugit, qinnuigalugillu tamanna pillugu assersuusioqqullugit.

ATAANI ISSUAKKAT TASSAAPPUT
AKISSUTISIATTA ILAANNIT ISSUAKKAT:

Angerlarsimaffimmi
ikioqatigiittoqartariaqarpoq.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Nerisassat sinillu.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Asanninneq/Peqqissuseq.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

4. Børns beskrivelser af, hvad der skal til for at få et rart hjem

Vi spurgte børnene om deres tanker om, hvad der skal til for at få et rart hjem, og bad dem beskrive det med eksempler.

DISSE CITATER ER ET UDPLUK AF DE
BESVARELSER, VI MODTOG:

At man hjælpes ad
derhjemme.

Dreng, 14 år

Mad og søvn.

Dreng, 14 år

Kærlighed/Sundhed.

Dreng, 14 år

FN-artikeli 27

**MEEQQAT
INUUNERMINNI
NAAMMAGINARTUNIK
ATUGAQARNISSAMUT
PISINNAATITAAFFEQARNERAT**

MEEQQAT PISINNAATITAAFFIGAAT TIMIKKUT,
TARNIKKUT, ILEQQORISSAARNIKKUT INUTTULLU
INERIARTORNERMINI PISARIAQARTITAMIK
PIVIUSUNNGORTINNISSAANNUT INUUNERMINNI
ATUGASSAQARTITAAANISSARTIK.

FN-artikel 27

**BØRNS RET TIL EN
TILFREDSSTILLEND
LEVESTANDARD**

BØRN HAR RET TIL DEN LEVESTANDARD
DER KRÆVES FOR BØRNS FYSISKE,
PSYKISKE, ÅNDELIGE, MORALSKE
OG SOCIALE UDVIKLING.

**Torsuuneq, aallaamannginneq, nuannisaqatigiinneq
eqqissisimaaqatigiinnerlu.**

Nukappiaraq, 9. klasse.

**Ryddeligt, ikke hyperaktivt, hvor man har
det skønt sammen og man slapper af.**

Dreng, 9. klasse.

**Angajoqqaat oqaloqatigineqarnerusarnissaat, imigassamik
ikiaroorartunilluunniit atuisuuppata, ikiorneqarlutik
atornerluiunnaaqullugit.**

Niviarsiaraq, 14-inik ukiulik

**Tale mere med forældrene, hvis de er brugere af
alkohol eller euforiserende stoffer, så kan de få
hjælp til at stoppe forbruget.**

Dreng, 14 år

**Angerlarsimaffipput nuannersuuvoq.
Ilaqutariit uagut ajunngilagut. 😊
Sinilluarterpunga.**

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

**Vores hjem er dejligt.
I vores familie har vi det godt. 😊
Jeg plejer at sove godt.**

Dreng, 14 år

**Angerlarsimaffik iserfigiuminartoq, toqqissisimasoq
aamma angajoqqaat meeqqaminnik pingaartitsisut.**

Niviarsiaraq, 15-inik ukiulik

**Et hjem der er behageligt at komme ind i,
trygt og forældre, der værdsætter deres børn.**

Pige, 15 år

FN-artikeli 12

**MEEQQAT
ISUMAMMAMINNIK
SAQQUMMIUSSINISSAMUT
PISINNAATITAAFFEQARPUT**

**MEEQQAT ISUMAMMAMINNIK
SAQQUMMIUSSINISSAMUT
PISINNAATITAAFFEQARPUT, ISUMMAMILLU
SAQQUMMIUSSAMIK ATAQQINEQARNISSAA
PIUMASARISINNAALLUGU.**

FN-artikel 12

**BØRN HAR TIL AT
UDTRYKKE MENINGER**

**BØRN HAR RET TIL AT GIVE
UDTRYK FOR DERES MENINGER OG
HAR KRAV PÅ AT DENNE MENING
RESPEKTERES.**

Angerlarsimaffik imigassartorfiunanilu hashitorfiunngitsoq.
lkioqatigiittoqartarpoq, angajoqqaat oqaloqatigineqartarput.

**Meeqqat angajoqqaatik
ataqqivaat, angajoqqaallu
meeqqatik ataqqillugit.**

Niviarsiaaraq, 14-inik ukiulik

Pitsaasumik ataatsimooqatigiittoqartarpoq,
nuannersumillu angerlarsimaffeqartoqarluni.

Nukappiaraq, 10. klasse

Nuannaralugit. Angajoqqaat meeqqatik
nuannaqatigisassavaat pinnguaqatigalugillu. Angajoqqaat
imertassanngillat. Meeqqat toqqissisimassapput.

Allanik oqaasissaqanngilanga.

Niviarsiaaraq, 9 år

Ineraaq/ini pisariaqartippara, silaannarissoq,
nerisassaqlunga. Aamma fjernsyni, spillit
assigisaallu atorneqarpallaartassanngillat. Aamma
ilaqutariit ataatsimoorlutik iliuseqartassapput/
sammisaqartassapput.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Et hjem hvor der ikke bruges alkohol eller hash.
Man hjælpes ad, man taler med forældrene.

**Børnene respekterer deres
forældre og forældrene
respekterer deres børn.**

Pige, 14 år

Man har et godt fællesskab og
et dejligt hjem.

Dreng, 10. klasse

At være glade med dem. Forældrene skal være
glade med børnene og lege med dem. Forældrene
skal ikke drikke. Børnene skal være trygge.

Jeg har ikke mere at sige.

Pige, 9 år

Jeg har behov for et rum/stue, med frisk luft,
noget at spise. Og så skal fjernsyn, spil og
lignende ikke benyttes så meget.

**Og familier skal gøre noget sammen/
beskæftige sig med noget sammen.**

Pige, 15 år

FN-artikeli 12

MEEQQAT ISUMMANINNIK SAQQUMMIUSSINISSAMUT PISINNAATITAAFFEQARPUP

**MEEQQAT ISUMMAMINNIK SAQQUMMIUSSINISSAMUT
PISINNAATITAAFFEQARPUP, ISUMMAMILLU
SAQQUMMIUSSAMIK ATAQQINEQARNISSAA
PIUMASARISINNAALLUGU.**

FN-artikel 12

BØRN HAR TIL AT UDTRYKKE MENINGER

**BØRN HAR RET TIL AT GIVE UDTRYK
FOR DERES MENINGER OG HAR
KRAV PÅ AT DENNE MENING
RESPEKTERES.**

Angajoqqaanit paarilluarneqarnissaq.
Inuk nikanarsarneqaruni kamassinnaavoq.
Nuannaartuuneq. Pinguarnissaq
inissaqarlunilu periarfissaqartariaqarpoq.

Niviarsiarraq, 10-nik ukiulik

At blive passet godt af forældrene.
Hvis et menneske bliver nedgjort kan
vedkommende blive gal. At være glad.
Der er plads til og mulighed for at lege.

Pige, 10 år

Immitsinnut ajunngitsumik iliorfigisarnissarput.

Niviarsiarraq, 10-nik ukiulik

At vi er gode ved hinanden.

Pige, 10 år

Nerisassat atisallu.

Niviarsiarraq, 10-nik ukiulik

Mad og tøj.

Pige, 10 år

Uannut angerlarsimaffik nuannersuuvoq,
uagutsinni kaattoqartaranilu
ersiortoqartanngilaq.

Nukappiarraq, 14-inik ukiulik

For mig er hjemmet
dejligt og sult og frygt
findes ikke i mit hjem.

Dreng, 14 år

Nerisarnissaq, nuannaarnissaq oqaloqatigiitarnissarlu.

Meeraq

Spise, være glad og tale sammen.

Barn

Toqqissisimanartumik nuannersumillu angerlarsimaffeqassa-
gaanni, tusaaneqarsinnaasariaqarpoq, oqarsinnaasariaqarluni
aamma asannineqartariaqarpoq. Ilaqutariit ikinngutillu
katersuussinnaasariaqarput. Susasareqatigiittoqassaaq,
angerlarsimaffik torersuussaaq assigisaalu.

Niviarsiarraq, 14-inik ukiulik

Hvis man skal have et trygt og dejligt hjem,
så skal man blive hørt, kunne tale, og der skal
være kærlighed. Familie og venner skal
kunne samles. Der skal være nærvær,
hjemmet skal være ryddeligt og lignende.

Pige, 14 år

Anaana ilagisarnissaa.

Niviarsiaq, 14-årig ukiulik

Asaninnineq. Isumagineqarneq. Toqqissisimaneq, nuannaarneq, pilluarneq malugineqartarnerlu.

Niviarsiaq, 15-årig ukiulik

Tatigisaqarsinnaaneq aamma isumassorteqarsinnaaneq.

Nukappiaq, 14-årig ukiulik

Siniffik, nerisassat.

Meeraq, 9. klasse

Være sammen med mor.

Pige, 14 år

Kærlighed. Der bliver sørget for én. Tryghed, glæde, lykke og opmærksomhed.

Pige, 15 år

Have nogen at stole på og nogen, der sørger for én.

Dreng, 14 år

Seng, mad.

Dreng, 9. klasse

FN-artikeli 9 aamma 10

ANGAJOQQAAT MEEQQAMIK ILLERSUINERAT

ANGAJOQQAATIT NAJUGAQATIGINNGIKKUKKIT
PISINNAATITAAFFIGIVAT ILAGISARNISSAAT
IMALUUNNIIT ATTAVEQARFIGINISSAAT.

FN-artikel 9 og 10

FORÆLDRES BESKYTTELSE AF BARNET

DU HAR RET TIL AT VÆRE SAMMEN MED
ELLER HAVE KONTAKT MED BEGGE DINE
FORÆLDRE, HVIS DU IKKE BOR
SAMMEN MED DEM.

Nuannersumik toqqissisimasumillu angerlarsimaffeqassagaanni, asaninneqartariaqarpoq nuannaarneqarlunilu. Misigissutsit oqaasinngorsinnaasariaqarput. Tikilluaqqusaasutut misigisimasariaqarpoq neriuuteqarlunilu.

Meeraq, 9. klasse

Hvis man skal have et dejligt og trygt hjem, skal der være kærlighed, glæde. Man skal kunne få sat ord på følelser. Man skal føle sig velkommen og have håb.

Dreng, 9. klasse

Angerlarsimaffik toqqissisimasooq nuannersorlu: Nuannaartuullunilu ammasuuneq, kiinnat inussiarnersut, mobiili/iPad/fjernsyni assigisaallu atunngikkaluarlugit aliikkusersuisinnaasut.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Et trygt og dejligt hjem: Man er frisk og åben, venlige ansigter, nogen der gerne vil underholde uden at bruge mobil/iPad/fjernsyn og lignende.

Pige, 15 år

Nilataartitsivik nerisassanik imaqartariaqarpoq. Iluarusunnartuusariaqarpoq. Angajoqqaat asanninnerat misigisariaqarpoq eqqissillunilu siniffiusinnaasumik siniffeqarluni.

Niviarsiaaraq, 16-inik ukiulik

Der skal være mad i køleskabet. Det skal have en god atmosfære. Føle forældrenes kærlighed og en seng man kan sove trygt i.

Pige, 16 år

Angerlarsimaffik toqqissisimasooq tassaavoq ilaqutariit qanimut ataqatigiilluarfiat, asaneqarluarnermik misigisimaffik, toqqissisimanartoq, pisariaqarfiatigullu nammineq inuuneqarfiusinnaasooq!

Nukappiaraq, 16-inik ukiulik

Et trygt hjem er hvor familien har et tæt sammenhold, hvor man føler sig godt elsket, hvor der er tryghed, og hvor man kan have et privatliv ved behov!

Dreng, 16 år

Tattoqisaaffiullaanngitsoq. Tamanut inissalik. Igaffilik. Anartarfilik.

Meeraq, 9. klasse

Ikke for trangt. Der er plads til alle. Har køkken. Har toilet.

Dreng, 9. klasse

FN-artikeli 26

**MEEQQAT
ATUGARISSAASSAPPUT**

FN-artikel 26

**BØRN SKAL
HAVE DET GODT**

Nerisassaaleqiffiunngitsoq, toqqissisimanartoq,
eqqissisimaarfusinnaasoq, imigassartorfiunngitsoq,
pitsaasunik anartarfilik.

Niviarsiaaraq, 14-inik ukiulik

Persuttaaffiunngitsoq.

Meeraq, 9. klasse

Pisariaqarpoq asaneqarnissaq, susassareqatigiinnermik
misigisarnissaq, nerisassaqarnissaq tapersersorneqarnissarlu.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Hvor man ikke mangler mad, er trygt, hvor man
kan opholde sig roligt, hvor der ikke bliver
drukket alkohol, hvor der findes et godt ve.

Pige, 14 år

Hvor der ikke findes vold.

Dreng, 9. klasse

Det er nødvendigt at være elsket, opleve
nærvær, have noget at spise og få støtte.

Pige, 15 år

FN-artikeli 27

INUUNIARNIKKUT ATUGASSAATITAT

INUUNINNI PITSAASUNIK ATUGAQARNISSAT
PISINNAATITAAFFIGIVAT, TAMATUMUNNGA ILANNGULLUGIT
NERISASSAT PEQQINNARTUT, ATISAT NAAPERTUUTTUT
NAJUGAQARFILLU. TAMAKKU ANGAJQQAAVIT
ISUMAGISINNAANNGIPPATIGIT NAALAGA AFFIK
IKIUUTISSAAQ.

FN-artikel 27

LEVESTANDARD

DU HAR RET TIL GODE LEVEVILKÅR,
HERUNDER NÆRENDE MAD, PASSENDE
TØJ OG BOLIG. HVIS DINE FORÆLDRE
IKKE KAN SØRGE FOR DET, SKAL
STATEN HJÆLPE TIL.

5. Meeqqat angerlarsimafitsik pillugit oqaaseqaataat

Meeqqat aperivagut angerlarsimaffitsik qanoq-ittuunersoq oqaluttuarerusunnaat.

ATAANI ISSUAKKAT TASSAAPPUT
AKISSUTISIATTA ILAANNIT ISSUAKKAT:

Misiginikuuara angajoqqaarlunga imertorujussuarnik akuttunngitsumillu hashitortartunik. Ullumikkut inuunera ajunngeqaaq, angerlarsimafippullu toqqissisimanartuuvoq.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Nuanneqaaq, kisianni ilaanni susassaaleqinartarpoq.

Nukappiaraq, 15-inik ukiulik

Ajunngivippoq. Angerlarsimaffippit pitsaasutut, nuannersutut, eqqissisimanartutut torersutullu isigivara. Angajoqqaakka imigassamik assigisaannillu allatulli atuisuunngillat.

Nukappiaraq, 9. klasse

Uagutsinni tukalaartarpugut, taamaakkaluartoq suli toqqissisimasarpunga. Unnukkut filmeqaraangat isiginnaaqatigiittarpugut. Ulluklut ikioqatigiittarpugut. Ataataq soraarnerata nalaani suliassagut naammassisarpugut nereqatigiittarpugullu.

Nukappiaraq, 15-inik ukiulik

Angerlarsimaffitsinni nuannisartarpugut. Soorunami aamma ulluluttarpugut. Kisianni ullut nuannersut amerlanerpaapput.

Nukappiaraq, 10. klasse

Angerlarsimaffitsinni amigaateqanngilagut. (Uanga qatanngutikkalu toqqissisimasumik angerlarsimaffeqartuarpuq). Angajoqqaatta tamatigut kissaatigisarpaat angerlarsimaffimmut toqqissisimanartumut angerlarnissarput. Killilersortarpaatigut – sumiginnartanngilaatigut. Kisianni immitsinnut asanerulaarnissarput ilinniartariaqarparput.

Niviarsiaaraq, 16-inik ukiulik

5. Børns udsagn om deres hjem

Vi spurgte børnene om de ville fortælle om, hvordan der er i deres hjem.

DISSE CITATER ER ET UDPLUK
AF DE BESVARELSER, VI MODTOG:

Jeg har oplevet at have forældre, der drak meget og tit røg hash. I dag er mit liv helt fint og hjemmet er trygt.

Dreng, 14 år

Er dejligt, men nogle gange mangler man noget at tage sig til.

Dreng, 15 år

Udmærket. Jeg anser hjemmet for at være godt, dejligt, fredeligt og ryddeligt. Mine forældre er ikke brugere, som andre er det, af alkohol eller lignende.

Dreng, 9. klasse

Hos os plejer der at være lidt rod, men jeg plejer stadigvæk at være tryk. Når der kommer en film om aften, så ser vi den sammen. Og vi hjælper hinanden om dagen. Omkring den tid, hvor far får fri, har vi udført opgaverne og vi spiser sammen.

Dreng, 15 år

Vi plejer at have det dejligt i vores hjem. Selvfølgelig har vi også dårlige dage. Men gode dage er der flest af.

Dreng, 10. klasse

I vores hjem mangler vi ikke noget. (Mig og mine søskende har altid et trygt hjem). Vores forældre vil altid gerne have os til at komme hjem til et trygt hjem. De sætter grænser for os – de forsømmer os ikke. Men vi skal lære at vise mere kærlighed overfor hinanden.

Pige, 16 år

Uagutsinni toqqissisimanarpoq. Imaanngilaq
assortuuttoqartanngitsaq, kisianni tamatigut ajunngitsumik
inerneqartarput tamattalu nuannaqqilersarpugut.

Meeraq, 10. klasse

Hos os er der trygt. Dermed ikke sagt, at
der ikke er nogen, der skændes, men det
ender altid godt og alle bliver glade igen.

Dreng, 10. klasse

Angerlarsimaffitsinni ingerlalluarpugut – nuanneqaaq.
Ataatsimooqatigiilaartarpugut. Anaanaga piffisaqaraangat
ataatsimooqatigiittarpugut. Ajunngeqaaq.
Anaana allamik angutaatitaarnikuvoq, taannalu
sammineruaa. Siusinnerusumiit allaaneruvoq.
Allamik aappaqalernera akuerinikuuara. Kisianni
taannaajuarpoq – ilaanni – angutaatini
uagutsinniingikkaangat.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Det går godt i vores hjem – det er dejligt. Vi plejer
at være samlet lidt i fællesskab. Når min mor har
tid, plejer vi at være sammen. Det er godt. Mor
har fået en anden kæreste, han får mere
opmærksomhed. Hun er ikke den samme som før.
Jeg har accepteret, at hun har fundet sig en
anden. Hun er dog samme – sommetider – når
hendes kæreste ikke er hjemme hos os.

Pige, 15 år

Uagutsinni ikiuuttarpunga,
imertartarlunga ikiuullungalu.
Nukara ilagisarpara.

Nukappiaraq 13-inik ukiulik

Jeg plejer at hjælpe til derhjemme,
henter vand og hjælper til. Plejer at
være sammen med nuka/lillebror.

Dreng 13 år

Angajoqqaakka angerlarsimaqatigisarpakka.
Amerlanertigut nuannaartarpugut. Angajoqqaama
pinnguaqatigisarpaannga. Angajoqqaakka
kisimeeqatigisarpakka, qatanngutikka aneerajummata.

Nukappiaraq, 10-nik ukiulik

Jeg plejer at være hjemme sammen med mine
forældre. Vi er som regel glade. Mine forældre
plejer at lege med mig. Jeg plejer at være alene
med mine forældre, idet mine søskende tit går ud.

Dreng, 10 år

Maanna inuunera artornalaarpoq,
inuusuttuaraagama (teenager).
Ilaanni kamaqqajaasarpunga ilaannilu
tassanngaannaq aliasulersarlunga.
Qatanngutikka spillerpallaartarput,
anaanamalu mobilini
atorpallaartarpaa.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Mit liv er lidt hårdt nu, fordi jeg
er teenager. Nogle gange har
jeg let ved at blive gal og nogle
gange er jeg pludselig ked af
det. Mine søskende spiller lidt
for meget og min mor bruger
mobilen lidt for meget.

Pige, 15 år

Uagutsinni ajorpallaanngilaq, kisianni
ataatassara torraavallaanngilaq,
nuanninngitsunik oqaluinnarami, naamma-
gittaaliortarluni naveersisarlungu.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Det er ikke så galt hjemme hos os, men min
stedfar er ikke så sej, fordi han hele tiden taler
om noget, der ikke er rart at lytte til, og han
beklager sig eller skælder ud.

Pige, 15 år

Namineq ineeraqarpunga.

Nukappiaraq, 11-nik ukiulik

Jeg har mit eget værelse.

Dreng, 11 år

Uagutsinni anaana suliffeqanngilaq,
kisianni atugarissaarpugut. Immitsinnut asavugut
nuannaartuullutalu. Uanga angerlarsimaffinni
imigassaq ikiaroornartullu atugaanngillat.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Hos os har mor ikke arbejde, men vi er
godt stillet. Vi elsker hinanden og er glade.
Alkohol og euforiserende stoffer
bruges ikke i mit hjem.

Pige, 15 år

Anaana angutaataata nikanarsartarpaanga.
Assersuutigalugu neritillunga
sorummigaqqusaanngilanga. Eqqagassanik
anitsigaangama oqaasipiluutarpaanga. Nukara
illersortarpaat, uanniillu asanerullugu. Kisianni
taamaakkaluartoq angerlarsimaffipput
toqqissisimanartuuvoq nuannerlunilu.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Min mors kæreste plejer at nedgøre mig. Jeg må
for eksempel ikke snøfte med næsen, når jeg
spiser. Hvis jeg ikke går ud med skraldet, så
bander han ad mig. De plejer at holde med min
lillesøster, og de elsker hende mere end mig. Men
til trods for det er hjemmet et trygt og dejligt
sted.

Pige, 15 år

Uagutsinni ajornartorsiutit annertuallaaleraangata
ininnut mattuttarpunga. Ilaanni atuarfimmiit
ajortunik angerlaassaqartarpunga,
nikanarsarneqartuarama. Taamaammat
aninngisaannarpunga. Aqqaluaralu
aneeqatigiissinnaanngikkaangatta
angerlarsimaannartarpunga.

Niviarsiaaraq, 13-inik ukiulik

Hvis problemet i hjemmet bliver for stort, så
lukker jeg mig inde i mit værelse. Jeg kan
sometider komme hjem med noget dårligt,
når jeg kommer hjem fra skolen, fordi jeg
altid bliver nedgjort. Derfor går jeg aldrig
ud. Hvis mig og min lillebror ikke går ud
sammen, så bliver jeg hjemme.

Pige, 13 år

Angajoqqaakka nuannaartuupput,
qiimasuullutik asanittuullutillu, meeqqat
oqaloqatigisarpaat amigaateqartinnagillu.
Siunissara eqqarsaatigivaat, atuaqqinnissara
kissaatigaat, soqutigisakkalu aallaavigalugit
tapersersortarpaangga.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Mine forældre er glade, friske og
kærlige, de kan tale med børnene,
og lader ikke børnene mangle
noget. De tænker på min fremtid, de
vil gerne lade mig læse videre og de
støtter mig med udgangspunkt i
mine interesser.

Pige, 15 år

FN-artikeli 13

**MEEQQAT
KILLILLIIFIGINEQARATIK
OQAASEQARSINNAATITAAPPUT**

MEEQQAT MISIGISSUTSIMIK ISUMMAMILLU
SAQQUMMIUNNISSAAT PISINNAATITAFFIGAAT,
KISIANNILI ALLAT PISINNAATITAFFIINIK
INNARLIISUSSAANATIK.

FN-artikel 13

**BØRN HAR
FRIHED TIL AT
UDTRYKKE SIG**

BØRN HAR RET TIL AT GIVE UDTRYK FOR
DERES FØLELSER OG SYNSPUNKTER,
MEN SKAL IKKE KRÆNKE ANDRES
RETTIGHEDER.

Angerlarsimaffipput nuannersuuvog, kisianni immaqa angajoqqaakka isumassuivallaarput. Kisianni angerlarsimaneq nuannereqaara, ilaqtakkalu asaqaakka.

Niviarsiaaraq, 14-inik ukiulik

Nuanneqaaq. Eqqissisimavoq. Angajoqqaakka imminnut asapput/asannittuupput. Ikioqatigiittarneq iluaqutaavoq.

Meeraq

Det er et dejligt hjem, men måske er mine forældre for omsorgsfulde. Men jeg elsker at være hjemme og jeg elsker min familie meget.

Pige, 14 år

Det er dejligt. Det er roligt. Mine forældre elsker hinanden/er kærlige. Det hjælper, at man hjælper hinanden.

Barn

Angerlarsimaffitsinni tikilluaqqusaavugut. Ullut tamarluinnaasa nuannaartanngikkaluarluta, ingerlariaqqittuartarpugut, misigissutsillu oqaasertalersortarlugit.

Meeraq, 9. Klasse

I vores hjem er vi velkomne. Selv om vi ikke er glade hver eneste dag, så kommer vi altid videre og vi sætter ord på følelserne.

Dreng, 9. Klasse

Maanna ajunngilaq, aanaa/aataakkunniippunga. Angajoqqaakka hashimik atuisuupput. Anaanaga aallanngikkallarmat ajorluinnartunik amerlaqisunik misigisaqartarnikuuvunga. Ullumikkut qimannikuupput, ataatagalua hashitor tarunnaarnikuuvog.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Er i orden nu, er hos mine bedsteforældre. Mine forældre er hashbrugere. Før min mor rejste, har jeg haft mange forfærdelige oplevelser. I dag er de gået fra hinanden og min far er stoppet med at bruge hash.

Pige, 15 år

FN-artikeli 33

**MEEQQAT
IKIAROORNARTUNUT
ILLERSUGAANISSAQ
PISINNAATITAAFFIGAAAT**

MEEQQAT INATSIINIK UNIOQQUTITSILLUNI
AANNGAJAARNIUTINIK ATUINERMUT
ILLERSORNEQARNISSAQ PISINNAATITAAFFIGAAAT.

FN-artikel 33

**BØRN HAR RET TIL
AT BLIVE BESKYTTET
MOD NARKOTIKA**

BØRN HAR RET TIL BESKYTTELSE MOD
ULOVLIIG BRUG AF NARKOTISKE
MIDLER.

Atornerluisunik ikiorsiisarneq pillugu meeqqat oqaasii

Atuarfimmi suleriaatsit sukkanerusariaqaraluarput, imaluunniit meeqqat ikiortariaqarpata ingerlaannaq ikiortariaqaraluarlutik, ajornerpaamik pisoqarnissaa utaqqiinnarnagu.

Hashimik pujortarniartoqaraangat atornerluisoqaraangalluunniit ingerlaannartumik suliniutit aallartittariaqarput.

Arriippallaamik suleriaaseqarneq unitsinniarli, suliniutit pilertornerusumik aallartinneqartarnilarlik.

Meeqqat telefonikkut attaveqaateqartariqarput, hashimut tunngasunik paasisaqarnerminni sianerfigisinnaasassaminnik.

Børn om hjælp til mennesker med misbrug

I folkeskolen bør der være hurtigere arbejdsgange, eller hvis børnene har brug for hjælp, så bør man hjælpe dem med det samme uden at vente på det værste, der kan ske.

Hvis der er nogen der prøver at ryge hash, eller misbruge hash, så skal initiativer startes med det samme.

Stop med det langsomme arbejde, begynd at arbejde hurtigere med initiativer.

Børn skal have en telefonlinje, som de kan ringe til, hvis de opdager noget om hash.

Inuusuttunguleriarama angajoqqaakka
uuminarsinnaasarput. Anaanap kisimeeqatigisarnera
tamatigut nuannertaqaaq.

Niviarsiarraq, 15-inik ukiulik

Jeg er så meget i pubertetsalderen, at
mine forældre kan være irriterende. Mor er
altid dejlig at være på tomandshånd med.

Pige, 15 år

Uagutsinni misigisarpunga, soorluuna angajoqqaama tamatigut
piffissaqarfigineq ajoraannga. Assersuutigalugu anaanaga
ulloq allortarlugu imertarpoq, tamannalu nanertuutigisarpara.

Ataatama umiatsiaminik angalaneq nuannareqaa,
angerlarsimannngisaannangajallunilu. Tamakku
nanertuutigisarpakka.

Niviarsiarraq, 15-inik ukiulik

Derhjemme føler jeg det, som om mine
forældre ikke altid har tid til mig. F.eks.
drikker min mor hver anden dag, og det
tynger mig. Og min far holder af at sejle i
sin jolle og kommer næsten ikke hjem. Det
er noget, der går mig på.

Pige, 15 år

Maannakkorpiaq angerlarsimaffitsinni
festertoqarneq ajorpoq eqqissisimanarporlu.

Nukappiarraq, 14-inik ukiulik

Lige nu er hjemmet sådan, at
der ikke festes og der er fredeligt.

Dreng, 14 år

Uagutsinni toqqissisimasarpugut, eqqissisimanarlunilu
nipaaqimmat. Kisianni maanna kollegiami najugaqarninni
toqqissisimanissaq ajornakusoorpoq, najugaqatit ulloq
naallugu nipilorsinnaasarmata. Arpaqattaartarput
nipituumillu nipilersorlutik, eqqissisimarusk-
kaluarlunilu init nipimik pitarneqartarlutik.
Kisianni tamatigut taamaattanngilaq 😊

Niviarsiarraq, 9. klasse

Hos os plejer vi at være trygge, fordi der er
roligt og stille. Men nu hvor man bor på
kollegiet er det svært at være tryk, fordi dem
man bor sammen med kan larme hele dagen.
De løber rundt og hører høj musik, og man
prøver at finde ro og tryghed, men der er lyd i
værelserne. Men det er ikke altid sådan 😊

Pige, 9. klasse

Angerlarsimaffippit tamatigut nuannerneq ajorpoq.
Kisianni ilaanni taamaaginneq ajorpoq.
lluamik nerisarpugut.

Niviarsiarraq, 15-inik ukiulik

Hjemmet er ikke helt rart. Men nogle
gange er det dejligt, men det er ikke altid
sådan. Vi har ordentligt mad.

Pige, 15 år

Uagutsinni anaanama meeqqat sisamat
kisermaappai. Angerlarsimaffitsinniinnissaq
tamatigorluinnangajak tujorminartaqaaq,
angajoqqaakka kamariataartaqimmata.
Taamaammat ullut tamaasa imaluunniit
tamarluinnangajaasa angerlarsimaffim-
miittarpunga suaartarlunilu nilliaffiusumi,
naveersiffiusumilu. Maanna
najugaqarpunga imerfiunngitsumi.

Niviarsiarraq, 9. klasse

Hjemme hos os er min mor alene
med fire børn. Hjemmet er som
regel hæsligt at opholde sig i, fordi
mine forældre bliver så hurtige
gale. Så hver dag, eller næsten hver
dag, opholder jeg mig i et hjem, hvor
der er råb og skrig og skældes ud
på nogen. Nu opholder jeg mig ikke
hos nogen, hvor der er druk.

Pige, 9. klasse

Ataata isumaluttuaannarpoq. Ippassaq anaanama anisippaa.
Uteqqinniaraluarpoq, anaanamali uteqqeqqunngilaa.
Uannut ajunngilaq. Nuannaangilanga,
kisianni ajunngilanga.

Meeraq, 9. klasse

Far er altid sur. I går smed min mor ham ud. Han
vil ellers tilbage igen, men mor nægter ham at
komme tilbage. Jeg har det fint med det. Jeg har
det ikke rart, men jeg er okay.

Barn, 9. klasse

Illutsinnut nuukkattali pilluaqaanga.
Kisianni ukiut marluk matuma siorna anaanama
angutaatikuanut nuukkaluarpuqut, nuanningitsunillu
misigisaqartalerpunga, kamassuaq katersuuppoq
anninneqartarlunilu. Ukiut marluk missaanni
taamaareersorlu nuuppuqut, anaanamalu
angutaatikua takussaarpaput.

Meeraq, 9. klasse

Uagutsinni inuuneq toqqissisimanarnikuvoq,
amigaateqarata imigassartaqanngitsumillu
nuannaarluta inooqatigiilluta. Kisianni avimmata
inuuneq allanngorpoq. Amiilaarnarsivoq.
Taamaalinissaa naatsorsuutiginikuunngilarput.
Taava avinnerat oqaloqatissaaleqisarnerlu
akueriuminaallisarpoq.

Niviarsiaraq, 9. klasse

Angerlarsimaffiga ajunngivippoq.
Asaneqarpunga. Atuarninni allatigullu
tapersersorneqarpunga.
Tapersersorneqarluarpunga. Aamma
nerisassaqartarpunga. Angajoqqaakka
avinnikuugaluartut ajunngitsumik
ingerlavunga.

Niviarsiaraq, 15-inik ukiulik

Siden vi flyttede til vores hus, har jeg været
lykkelig. Men for to år siden flyttede vi til
mors ekskæreste og vi begyndte at få
dårlige oplevelser og en masse raseri blev
samlet og kom ud. Efter at have været
sådan i cirka to år, så flyttede vi og vi ser
ikke længere min mors ekskæreste.

Dreng, 9. klasse

Hos os har livet været trygt, hvor vi ikke
manglede noget og vi levede glade sammen
uden alkohol. Men da de gik fra hinanden,
ændredes livet. Det blev rædselsfuldt. Vi
regnede ikke med, at det skulle blive sådan.
Så er det svært at acceptere, at de skiltes
og man mangler nogen at tale med.

Pige, 9. klasse

Mit hjem er udmærket. Jeg er
elsket. Jeg bliver støttet i
forbindelse med skolen og andet.
Jeg bliver godt støttet. Og der
er mad til mig. Selvom mine
forældre er gået fra hinanden,
så går det fint med mig.

Pige, 15 år

FN-artikelit 19, 34, 36, 39

NAALLIUTSITAANISSAMUT ILLERSUGAANEQ

PERSUTTAANERNUT ATORNERLUINERMULLU
ILLERSUGAASSAATIT.

TIMIT ILLIT KISIVIT PIGIVAT,
ILLILLU AALAJANGIISUSSAAVUTIT.

FN-artikler 19, 34, 36, 39

BESKYTTELSE MOD MISHANDLING

DU SKAL BESKYTTES MOD
VOLD OG MISBRUG. DIN KROP
ER KUN DIN, OG DET ER DIG,
DER BESTEMMER.

Qeqqata Kommuniani meeqqat, hashimik atornerluisoqarnera pissutigalugu ajornartorsiuteqartut paasineqaraangata qanoq iliortoqartarnissaa pillugu oqariartuuteqarput. Tassalu:

Ikiorsigit!

Inersimasut atornerluisut allaat ikiortariaqartut, meeqqat isumaqarput.

MIO-p meeqqat aperivai hahshimik atornerluiunnaarnissaq pillugu qanoq siunnersuutissaqarnersut.

**Angajoqqaat katsorsarneqartariaqarput.
Meeqqat angajoqqaavi
oqaloqatigineqassapput, aamma
meeraq qanoq-inneranik aperineqassaaq.**

Hashitoqinak,
nuannerpasinngivippoq.

**Meeraq ikiortariaqarpat, tamanna
pillugu kommuni nalunaarfigissavara.**

Hashimik tuniniaasartut ingerlaannaq
politiinut nalunaarutigineqassapput.

Børnene fra Qeqqata Kommunia har et budskab om, hvad der skal gøres, når man finder ud af, at børn har det svært på grund af hashmisbrug. Det er:

Hjælp dem!

Selv voksne, der er misbrugere, bør hjælpes, mener børnene.

MIO har spurgt børnene, hvilke forslag de har til at komme ud af hashmisbruget.

Forældrene skal i misbrugsbehandling. Man skal snakke med børnenes forældre, og man skal spørge barnet hvordan det har det.

Lad være med at ryge hash,
det virker ikke til at være sjovt.

Hvis barnet har brug for hjælp skal jeg underrette det til kommunen.

Dem, der sælger hash skal
meldes til politiet med det samme.

6. Meeqqat nuannersunik imaluunniit nuanninngitsunik misigisaqartarnerminnik allaaserisaat

Meeqqat aperivagut misigisat nuannersut nuanninngitsullu qanoq timikkut malugineqartarnersut.

ATAANI ISSUAKKAT TASSAAPPUT
AKISSUTISIATTA ILAANNIT ISSUAKKAT:

Ikasartarpunga illarusuinnalerrungalu.
Aliasuttarpunga qiarusullungalu.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Nuanninngitsunik misigisaqaraangamik
imminorniarlutik eqqarsalersinnaasarput.
Nuannersunik quianartumillu pisoqaraangat,
eqqarsarsinnaapput inuuneq
nuannerluinnartog allallu misigisamittut
ittunik misigisaqartariaqaraluartut.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Nuanninngitsunik/ajortunik misigisaqarnermi
timimi ajortunik misigisoqartarpoq, kamaqartuartutullu
misigisimasoqalersarluni. Nuannersunik
misigisaqaraanni qungujulaannalersoqartarpoq
asannillunilu.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Nuannersunik: Pilluarneq, ataqqinnineq.
Nuanninngitsunik/ajortunik: Aliasunneq,
kammattutut/kamaruloortutut misigineq.

Niviarsiaaraq, 16-inik ukiulik

Nuannersut: Saperani misigisimaneq, imminut
tatigineq aamma tanngassimaarneq.
Nuanninngitsut: Eqqaamaneqalersarpoq
”sooq”, kanngusuttutut misigineq.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Nuanninngitsut puigorneqartarput nuannaartoqaleraangat.
Nuannaanngikkaanni nuannersut puigorneqartarput.

Meeraq, 10. klasse

6. Børns beskrivelser, når de oplever noget godt eller dårligt

Vi spurgte børnene om, hvordan gode og dårlige oplevelser mærkes i kroppen.

DISSE CITATER ER ET UDPLUK AF
DE BESVARELSER, VI MODTOG:

Djattet og har lyst til at grine hele tiden.
Ked af det og har lyst til at græde.

Dreng, 14 år

Når de oplever noget, kan de
tænke at de burde begå
selvmord. Når der sker noget
godt og skægt, så kan de tænke,
at livet er dejligt og at andre
burde opleve dét, de oplever.

Dreng, 14 år

Hvis man oplever noget ubehageligt/dårligt, så
oplever man noget dårligt i kroppen og man føler
hele tiden, at man har vrede i sig. Hvis man
oplever noget dejligt, så smiler man hele tiden og
man er kærlig.

Pige, 15 år

På en god måde: Lykke, respekt.
På en dårlig måde/ubehagelig måde:
At være kede af det, at føle sig gal/rasende.

Pige, 16 år

Noget godt: Man føler, at man kan noget, man
stoler på sig selv og man er stolt. Noget der ikke
er godt: Hvor man kommer til at huske det
”hvorfors det”, hvor man føler sig flov.

Pige, 15 år

Man glemmer det dårlige, når glæden er der. Har
man det dårligt, så glemmer man det gode.

Dreng, 10. klasse

Uumisaarneqartarpunga nuanninngitsumillu pineqartarlunga.

Nukappiaraq, 12-nik ukiulik

Meeraq meeraqatiminit nikanarsarneqartillugu
imminut pisuutinnartarpoq, ilaannilu
akiniaasoqartarluni.

Niviarsiaaraq, 13-inik ukiulik

Meeqqat nuannaaraangamik
nuannaarnertik timiminni
malugisarpaat. Kisianni
ingerlanerliortoqartillugu aliasuttarput,
timilu eqqissiveeruttarpoq.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Jeg bliver mobbet og behandlet dårligt.

Dreng, 12 år

Hvis et barn bliver nedgjort af de andre
børn, så giver man sig selv skylden og
man kan sommetider hævne sig.

Pige, 13 år

Når børn er glade, kan de
mærke glæden i kroppen.
Men går det dårligt, så er de
kede af det og kroppen
bliver urolig.

Pige, 15 år

Meeqqat nuannersunik/nuanninngitsunik misigisaqaraangamik timimikkut malugisarpaat. Soorlu: nuanninngitsunik misigisaqaraanni, ilaat nukissaaruttutut misigisarput. Nuannaaraangamik: qungujulasarput. Imminut naammagaluni misigisimanartarpoq.

Niviarsiaraq, 14-inik ukiulik

Hvis børnene oplever noget godt/dårligt, mærker de det i kroppen. F.eks.: hvis man har dårlige oplevelser, så føler nogle af dem, at de ikke har kræfter. Hvis glæde: smiler de. Man føler, at man er tilfreds med sig selv.

Pige, 14 år

Nuannersunik misigisaqarluni ingerlataqarnarnerusarpoq. Nuanninngitsunik misigisaqaraanni sorusussuseqarnannginnerusarpoq.

Nukappiaraq, 15-inik ukiulik

Er mere aktiv, når man oplever noget dejligt. Når man oplever noget ubehageligt, bliver man mere passiv.

Dreng, 15 år

Qungujulasarput, nuannaaraangamik, nuannaanngikkaagamillu qiasarput.

Naluara, aamma misigissutsit nassuiaruminaakkamik...

Niviarsiaraq, 15-inik ukiulik

De er smilende, hvis de er glade og de græder, hvis de har det dårligt.

Ved det ikke, følelser er også svære at forklare...

Pige, 15 år

Nuanninngitsunik misigisaqaraangama, kamannissara pisariaqartittarpara. Aamma tatigisakka oqaloqatigisarpakka.

Nukappiaraq, 15-inik ukiulik

Når jeg har dårlige oplevelser, så har jeg brug for at være gal. Jeg taler også med dem, jeg stoler på.

Dreng, 15 år

Nuanninngitsunik misigisaqarunik: sajulersinnaapput, imaluunniit qiarusulerlutik qiasinnaanatilli. Nuannersunik misigisaqarunik: aqajannguummernartarpoq, nuannaarneq. lkioqatigiinneq.

Niviarsiaraq, 15-inik ukiulik

Hvis de har dårlige oplevelser: de kan begynde at ryste eller de kan føle gråden uden at kunne græde. De gode oplevelser: det kilder i maven, glæde. At hjælpe hinanden.

Pige, 15 år

Meeqqat ilaasa persuttaaneq ullut tamaasa misigisarpaat. Immaqa ilisimaneqanngilaq ullut tamaasa annilaanganeq misigisaraat.

Niviarsiaraq, 15-inik ukiulik

Nogle børn oplever fysisk vold hver dag. Måske kender ingen til, at de oplever frygt hver dag.

Pige, 15 år

Meeqqat nuannersunik misigisaqaraangamik nuannaarnerulersarput qiimanerulerlutillu - sammisaqarusunnerulersarput. Nuanninngitsunik misigisaqaraangamik aliasulersarput, imminnut nuannariunnaartarlutik. Soorlu angajoqqaat assortuussimappata imaluunniit ikiaroorartutorsimappata. Meeqqat nuannaanngikkaagamik, timimikkut malugisarpaat. Nuanninngitsunik misigisaqartarunik imminnut kilertitilersarput, napparsimalerlutik imminnullu patittartarlutik.

Meeraq, angajullerni atuartoq

Børn bliver glade og mere friske, hvis de oplever noget godt - de bliver mere aktive. Med dårlige oplevelser bliver de kede af det og får det ikke rart med sig selv. Hvis f.eks. forældrene har skændtes eller hvis de har indtaget euforiserende stoffer. Hvis børnene ikke har det rart, kan man mærke det på kroppen. Hvis de har oplevelser, der ikke er rare, kan de begynde at skære sig selv, blive syge og slå sig selv.

Dreng, ældstetrinnet

Meeqqat pitsaanerusemik peroriarortariaqarput.

Nukappiaraq, 10. klasse

Børn skal have en bedre opvækst.

Dreng, 10. klasse

Nuanninngitsunik misigisaqartut
nikallungalersarput, tarnikkullu nakkaallutik,
aliasunneq pissutigalugu aamma
sorusussuseeruttaramik. Nuannaarangamik
pilluartaqput sorusussuseqalerlutillu.

Niviarsiaaraq, 14-inik ukiulik

Meeqqat paarilluakkat timimik
peqqissuutinissaa
sapinnginnerusarpaat. Artornartunik
nuanninngitsunillu misigisaqartut
sunnerneqartaqput, tamannalu timimut
peqqinnanngilaq.

Niviarsiaaraq, 9. klasse

Hvis man oplever noget dårligt, så er man
nedtrykt og får en psykisk nedtur, fordi man
er ked af det og man mister lysten til at gøre
noget. Hvis de er glade, er de lykkelige og
ivrige efter at gøre noget.

Pige, 14 år

Børn, der er passet ordentligt,
har lettere ved at holde deres
krop sund. Dem, der oplevet
noget hårdt og ubehageligt,
bliver påvirket og det er ikke
sundt for kroppen.

Pige, 9. klasse

FN-artikeli 28 aamma 29

ILINNIAGAQARNEQ

**AKEQANNGITSUMIK ATUARNISSAMUT
ILINNIAGAQARNISSAMULLU
PISINNAATITAAFFEQARPUTIT.
ILINNIARTITSINERUP INERIARTORTISSAVAATIT
AAMMA INUIT PISINNAATITAAFFII ILLILLU
KULTURIT PILLUGIT ILINNIARTILLUTIT.**

Meeqqat nuanninngitsunik misigisaqaraangamik
ajortittarput tarnikkullu nakkarlutik. Sunut tamanut
kajumissuseeruttarput. Nuannaaraangamik
nuannaartaqput atuarfimmilu ilikkagaqarusun-
nerulersarlutik. Aamma imminnut tatiginerulersarput.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Uumisaarneqartartoq
imminut nikanartilarsarpoq
atuarumajunnaarlunilu.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

FN-artikel 28 og 29

UDDANNELSE

**DU HAR RET TIL AT GÅ GRATIS I SKOLE OG
FÅ EN UDDANNELSE. UNDERVISNINGEN
SKAL UDVIKLE DIG OG LÆRE DIG OM
MENNESKERETTIGHEDER OG
DIN KULTUR.**

Når børn oplever noget dårligt, så har de det
dårligt, og får en psykisk nedtur. De mister
lysten til alt. Når de er glade, er de glade og
de har mere vilje til at lære i skolen. Og de
stoler mere på sig selv.

Dreng, 14 år

En, der mobbes, begynder at
se ned på sig selv og vil ikke
længere gå i skole.

Dreng, 14 år

Pimmatiginneq

“Atualerninniilli atuarnermalu annersaa uumisaarneqartarpunga, tamatumanilu imminut akuerinissara assut ajornakusoortillugu”

Pimmatigininnerit, oqaasipiluit aterusersuinerit, persuttaanerit aamma timikkut innarliinerit tassaapput Qeqqata Kommuniiani meeqqat misigisartagaasa ilaat.

Pimmatigininnerit assersuutit assigiinngitsut assigiinngitsunik annertussusillit kommunimi tamarmi nalaanneqartarput. Atuartut inersimasunit takuneqartanngitsutut, tusaaneqanngitsutut ikiorneqanngitsutullu misigisarput. Atuartunit 241-nik Meeqqat Illersuisuata, siunnersortip meeqqanullu siunnersortip atuarfinni sammisartitaannit, 19-init ammasumik oqaatigaat pimmatigineqarneq ullut tamaasa misigisarlugu. Kisianni kisitsisit annertuninngorput meeqqanit inuusuttunillu innuttaasut saaffiginnissutit ilannguneqarmata. Sumiiffiit ilaanni pimmatiginnitarneq ima annertutigaaq, atuarfiiit ilaanni atuartut sisamararterutaasa MIO-mut oqaluttuarlugu ullut tamarluinnaasa pimmatigineqarneq misigisarlugu. Meeqqat arlaqartut namminneerlutik MIO-mut saaffiginippu, uumisaarneqartarneq pissutigalugu atuarfimmi ajornartorsiutiminnik ikioqqullutik.

Niviarsiaaraq oqaluttuarpoq, kisimiilluni silami pinnguarsinnaanani, pimmatigineqarnissani annilaangagiamiuk.

Niviarsiaaraq alla oqaluttuarpoq, suliassami suliarinissaat puigoraangamiuk ilaqtami ilaannit oqaasipiluffigineqarlunilu nikansarneqartarluni.

”Mikinerullunga uumisaarneqartaqaanga. 2.-3. klassimi aallartippoq aatsaallu 8. klassimi unilluni. Meeraqatikka aatsaat uumisaarissaarput akisalerama. 7. klassimillunga atuaqatima ilaat tilluttoorpara, naak taamaaliornissara qamuuna kissaatiginngikkaluarlugu.”

Allat ukiuni arlalinni pimmatigineqartarsimappu oqaluttuarlutillu naleqartutut imminut isigiunnaarsimallutik. Meeqqat inuusuttullu taakku ikiorneqarnissartik illersorneqarnissartillu pisariaqartippaat, kisiannili taama pisoqartanngilaq.

Meeqqat MIO-mut attaveqartut arlallit aamma oqaatigaat, pimmatigineqartarnertik pissutigalugu toqqissisimanatik.

“Umissartittarnera isornartorsiorneqartarneralu uannut nuanninngillat. Uannut nuannissaq ikinnguteqarlunilu uumisaarneqarneq ajorluni.”

Mobning

“Lige siden jeg startede i skole og stort set det meste af skoletiden, er jeg blevet mobbet, og der har jeg haft meget svært ved at acceptere mig selv”

Drillerier, skældsord og øgenavne, voldsudøvelser og fysiske krænkelser er nogle af de oplevelser, børn i Qeqqata Kommunia har oplevet.

Forskellige eksempler og grader af mobning forekom alle steder i kommunen. Elever følte sig ikke set, hørt eller hjulpet af de voksne. Ud af de 241 elever, som Børnetalsmanden, konsulenten og børnekonsulenten lavede aktiviteter med i skolerne, tilkendegav i alt 19 elever åbent, at de oplevede mobning dagligt. Tallet var dog højere, da man tog borgerhenvendelserne fra børn og unge med. Et sted var mobning så stort et problem, at én ud af fire elever på en skole oplyste MIO, at de oplevede mobning på daglig basis. Flere børn henvendte sig til MIO selv og bad om hjælp til problemer i skolen på grund af mobning.

En pige fortalte, at hun ikke kan gå ud og lege alene, da hun frygtede, at hun blev mobbet.

En anden pige fortalte, at et familiemedlem bander ad hende og nedgør hende, hvis hun glemmer at gøre sine pligter.

”Jeg er blevet mobbet meget, da jeg var lille. Det startede i 2.-3. klasse og stoppede først i 8. klasse. De andre børn stoppede først, da jeg begyndte at svare igen. Jeg kom til at slå en, da jeg gik i 7. klasse, selvom jeg inderst inde ikke ville slå.”

Andre har været mobbet i flere år og fortalte, at de ikke længere følte, de var noget værd. Disse børn og unge har brug for hjælp og beskyttelse, men får den ikke.

Flere børn som tog kontakt til MIO udtrykte også, at de var utrygge, fordi de blev mobbet.

“For mig er det ikke rart at blive mobbet og blive kritiseret. For mig er det dejligt have venner og ikke blive mobbet.”

PIMMATIGINNINNEQ TARNIKKUT PERSUTTAANERUVOQ

Nuannersunik misigisaqaraangamik timikkut nuannaartarput, pilluarlutik timikkullu oqilisutut misigalutik. Nuanninngitsunik misigisaqarunik artornartorsuilissapput malinnaajunnaarlutillu. Timikkut oqimaatsutut misigisi-manarpoq, aamma tarnikkut nakkaateqqajaanartarpoq.

Niviarsiarraq, 14-inik ukiulik

MOBNING ER PSYKISK VOLD

Hvis de oplever noget godt, så er de fysisk glade, er lykkelige og fysisk lette. Hvis de oplever noget dårligt, så får de det hårdt og man følger ikke med. Man er fysisk tung og man har tendens til at falde ned rent psykisk.

Pige, 14 år

Atornerluisunik katsorsaasarneq pillugu meeqqat eqqarsaataat

Soorunami asoortariaqarput.
Angajoqqaat ilitersortariaqarput.
Oqaloqatigineqarlutik taperserneqarlutillu.
Meeraq atuarfimmi taperserneqassaaq.
Meeqqap misigissutsini
eqqartorsinnaasariaqarpai, angajoqqaallu
atuarfimmi oqaloqatigineqassapput.

Ikinngutit ikiuussinnaapput.

Ilaquttat ikiuussinnaapput.

Angajoqqaat hashimik pujortartartut MIO-mit oqaloqatigineqassapput, qanoq iliorlutik hashimik pujortartarunnaarnissartik paasiniassagamikku. MIO-p angajoqqaat oqaluttuutissavai hashitor tarunnaarluni qanoq nuannertigineranik. Hashitor tarunnaareerunik meerartik peqatigalugu sammisaqartassapput, meeraq nuannaqqileqqullugu. Neriuppuqut iluaqutaassasoq.

Tupa pillugu paasissutissat amerlanerusariaqarput.
Meeqqanut ulorianarpoq, aamma
pinngitsuisinnaajunnaarnartunik akoqarami,
atuisuunngitsuttaaq meeqqat nuannaartorisariaqarpat.

Børns tanker om misbrugsbehandling

Selvfølgelig skal de stoppe.
Forældrene skal vejledes. Snakke
med dem og støtte dem. Man skal
støtte barnet i skolen. Barnet skal
have lov til at snakke om sine
følelser, og forældrene skal til
skolesamtale.

Venner kan hjælpe.

Familien kan hjælpe.

Forældre, der ryger hash skal til samtale hos MIO for at vide, hvordan de skal stoppe med at ryge hash. MIO skal fortælle forældrene hvor dejligt det er at stoppe med at ryge hash. Efter de er stoppet, skal de have aktiviteter sammen med barnet, så barnet bliver glad igen. Vi håber, at det vil hjælpe.

Der bør være flere oplysninger om tobak.
Det er farligt for børn, og fordi det indeholder
afhængighedsstoffer, så bør børn se op til dem,
der ikke er brugere.

**Angajoqqaat hashimik
pujortartarunnaartariaqarput, aamma
angajoqqaat aalakuussaartariaqarput.**

Angajoqqaat katsorsartissinnaapput.

Taakku (inersimasut aaqq.) politiinut tunniuttariaqarput,
katsorsartillutik ikiorneqarlutillu.

**Meeraq isumagineqanngippat
paarineqaranilu kommuni imaluunniit
inunnik isumaginnittoqarfik
saaffigisariaqarput.**

Hashitortartunik ilisimasaqaraanni allanut
oqaluttuarinissaa pingaartuuvoq, hashitortartut
pilertortumik ikiorneqarniassammata.

Angajoqqaat hashitortarpata, uanga
piumsarissavara katsorsartinnissaat.
Angajoqqaat katsorsartinnerisa nalaanni
meeraq ilaqqutamini allanissaaq.

**Forældrene skal stoppe med at
ryge hash, og forældrene skal
stoppe med at drikke sig fulde.**

Forældrene skal i misbrugsbehandling.

De (voksne red.) skal meldes til politiet, og
de skal i misbrugsbehandling og hjælpes.

**Hvis barnet ikke bliver taget
hånd om og ikke bliver passet så
skal man til kommunen eller
socialforvaltningen.**

Det er vigtigt at fortælle videre om
dem, der ryger hash, så dem, der ryger
hash, kan blive hjulpet hurtigt.

Hvis forældrene ryger hash, så
vil jeg kræve, at de skal i behandling.
Barnet skal flytte til andre familiemedlemmer,
mens forældrene er i behandling.

7. Meeqqat namminneq misilittakkatik misigisar- takkatillu pillugit oqaasii

Meeqqat atituumik aperivagut:
“Qanoq misigisaqarnikuuit?”

ATAANI ISSUAKKAT TASSAAPPUT
AKISSUTISIATTA ILAANNIT ISSUAKKAT:

Ilaqutariiuulluta
pinngortitamiinnerput.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Pujortarneq/imerneq/ikilerneqarneq.

Nukappiaraq, 15-inik ukiulik

Aliasunneq. Nuannaarneq. Maqaasineq qianerlu.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Unatartinneq.

Niviarsiarraq, 8-nik ukiulik

Ataata suliassaqarpallaaleraagami suliuaannalersarpoq,
taava maqaasilersarpara. Kisianni akuerisarpara.

Pitsaasaqaaq anaana siunnersuilluartarmat.

Taamaammat toqqissisimavunga.

Nukappiaraq, 15-inik ukiulik

Inuuninni misigisaqarnikooqaanga, ilaanni
nuanninngitsut ilaannilu nuannersut
quianartullu. Ikinngutima ilaasa
annaanerat misiginikuuara, kisianni
kingusinnerusukkut
allanik ikinngutitaarpunga.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Ilukkut malugisaqarneq. Ummammi ujarattaqarneq -
kamaqqajaassutigisartakkannik.

Angerlarsimarusukkunnaarutigisannik.

Niviarsiarraq, 15-inik ukiulik

Aavaratta nuanneq.

Nukappiaraq, 10-nik ukiulik

7. Børns egne ord om deres erfaringer og oplevelser

Vi stillede børnene dette brede
spørgsmål ”Hvad har du oplevet?”

DISSE CITATER ER ET UDPLUK AF
DE BESVARELSER, VI MODTOG:

Som familie at
tage ud i naturen.

Dreng, 14 år

Røg/druk/få sår.

Dreng, 15 år

At være i sorg. Glæde. Savn og gråd.

Dreng, 14 år

At blive slået.

Pige, 8 år

Når far har for meget arbejde, arbejder han hele
tiden, så savner jeg ham. Men jeg plejer at
acceptere det. Det plejer at være rigtig godt, at
mor kommer med gode råd. Derfor er jeg tryk.

Dreng, 15 år

Jeg har oplevet meget i mit liv,
sometider noget dårligt og
sometider noget godt og skægt.
Jeg har oplevet at miste nogle af
mine venner, men jeg fandt senere
andre venner.

Dreng, 14 år

Hvor man mærker noget indeni. Hvor der er en
sten i hjertet, hvor jeg har let ved at blive gal.

Hvor jeg ikke så gerne vil være hjemme.

Pige, 15 år

Det var skønt, da vi var på rensdyrjagt.

Dreng, 10 år

Namineq misiginikuara, paasigakku
allamik ataataqarlunga. Tamanna
aallaqaammut artorsaatigeqaara.

Nukappiaraq, 13-inik ukiulik

Jeg har oplevet det selv, da jeg fandt ud af,
at jeg havde en anden far. Da havde jeg
det ikke godt med det i starten.

Dreng, 13 år

Uumisaarneqarneq misiginikuara.
Nuanninngilaq.

Niviarsiaaraq, 11-nik ukiulik

Jeg har oplevet at blive mobbet.
Det er ikke sjovt.

Pige, 11 år

Aallaamaneq/eqqissiviinneq, eqiasunneq aamma nuannaarneq.

Nukappiaraq, 13-inik ukiulik

Være aktiv/urolig, være doven og være glad.

Dreng, 13 år

Piniariarluni pisaqarneq, angalaarusaarneq.

Nukappiaraq, 12-nik ukiulik

At få bytte under en jagt og at sejle/rejse rundt.

Dreng, 12 år

FN-artikeli 31

QASUERSAARNEQ AAMMA PINNGUARNEQ

QASUERSAARNISSAMUT,
SUNNGIFFEQARNISSAMUT
PINNGUARNISSAMULLU
PISINNAATITAAFFEQARPUTIT.

FN-artikel 31

HVILE OG LEG

DU HAR RET TIL
HVILE, FRITID OG
LEG.

Uumisaarneqarnek.

Nukappiaraq, 11-nik ukiulik

Nuannaannginneq. Soorlu tarnit timinnit anillalersoq. Angajoqqaat imeraangata. Kisianni ajunngilaq. Immaqa misigissutsit tamaasa misiginikuuakka.

Meeraq

Blive mobbet.

Dreng, 11 år

Ikke at have det rart. Som om din sjæl er ved at gå ud af din krop. Når forældre drikker. Men det er i orden. Jeg har nok oplevet alle slags følelser.

Barn

Nikanarsagaaneq/uumisaarneqarnek unatarneqarnerlu. Isornartorsiorneqarnek kamannerlu. Assigisaalu.

Niviarsiarraq, 13-inik ukiulik

At blive nedgjort/mobbet og nogen slår én. At blive kritiseret og man er gal. Og noget lignende.

Pige, 13 år

Misiginikusakka eqqaaniangilakka.

Niviarsiarraq, 14-inik ukiulik

Jeg vil ikke nævne det, jeg har oplevet.

Pige, 14 år

Nuannaarneq, aamma ajortut misiginikuuakka – tamaasa.

Niviarsiarraq, 14-inik ukiulik

Jeg har oplevet glæde og det dårlige - det hele.

Pige, 14 år

Mikinerullunga uumisaarneqartaqaanga. 2.-3. klassimi aallartippoq aatsaallu 8. klassimi unilluni. Meeraqatikka aatsaat uumisaarissaarput akisalerama. 7. klassimiillunga atuaqatima ilaat tilluttoorpara, naak taamaaliornissara qamuuna kissaatiginngikkaluarlugu.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Jeg blev mobbet meget, da jeg var mindre. Det startede i 2.-3. klasse og stoppede i 8. klasse. De stoppede med at mobbe mig, da jeg begyndte at svare igen. Jeg slog én, da jeg gik i 7. klasse, selv om jeg inderst inde var imod brugen af vold.

Dreng, 14 år

Asannilerneq, kamanneq, aliasunneq nuannaarnerlu.

Nukappiaraq, 9. Klasse

Blive forelsket, være gal, ked af det og glæde.

Dreng, 9. klasse

Atualerninniilli uumisaarneqartarpunga, atuartuuneralu tamangajaat uumisaarneqartuarlunga, tamatumani imminut akuerinissara assut ajornakusoortippara.

Niviarsiarraq, 16-inik ukiulik

Lige siden jeg startede i skolen og i stort set det meste af skoletiden, er jeg blevet mobbet og der havde jeg meget svært ved at acceptere mig selv.

Pige, 16 år

Annerusumik nuannersunik misigisaqarpunga.

Niviarsiarraq, 16-inik ukiulik

Jeg har allermost oplevet noget godt.

Pige, 16 år

Ataataga napparsimalerpoq – uannut artornaqaaq. Angajoqqaagut qimalluta aallarput. Aanaa/aataakkutsinni qaammat naallugu najugaqarpugut. Eqqartornissaa nuannarinikuunngilara, kisianni maanna eqqartortarpara, taamaalioraangamalu oqiliallartarlunga.

Niviarsiarraq, 15-inik ukiulik

Min far blev syg - det har været hårdt for mig. Mine forældre rejste uden os. Vi har boet en hel måned hos vores bedsteforældre. Jeg har ikke været glad for at tale om det, men nu taler jeg om det og jeg får det bedre, når jeg har talt om det.

Pige, 15 år

Naluara.

Meeraq, 10. klasse.

Timera assut sajunnikuuvoq, tassali
ajungaarama. Neriutaarunnikuuvunga.

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

Assut aliasullunga misiginikuuvunga,
angajoqqaama kisima pisuutimangga.
Taava aliasulersarpunga imminullu
kilertitilersarlunga. Nuannaartanngilanga,
angajoqqaakka takorusunneq ajorpakka
oqaloqatigisinnaanagillu. Assigiinngitsorpassuarnik
misigisaqarnikuuvunga.

Meeraq, angajullerni atuartog

Misiginikuakka nuannaarneq, qianikuullungalu.
Kamaqqajaallunga, angajoqqaakka akiorlugit.
Ajunaangajallungalu.

Meeraq, 9. klasse

Jeg ved det ikke.

Dreng, 10. klasse.

Rystet meget i kroppen, fordi man
har det forførdeligt. Mistet håbet.

Pige, 15 år

Jeg har oplevet at være meget
ked af det, når forældrene
alene giver mig skylden. Så
bliver jeg ked af det og skærer
mig selv. Der er jeg ikke glad, har ikke
lyst til at se mine forældre og kan ikke tale
med dem. Jeg har oplevet meget forskelligt.

Dreng, ældstetrinnet

Jeg har oplevet glæde og grædt. Blive gal
meget let, hvor man svarer forældrene igen.
Og hvor jeg næsten omkom.

Dreng, 9. klasse

FN-artikeli 19

Meeqqat timikkut tarnikkulluunniit
persuttaanernut sunulluunniit,
ajoguserneqarnissamut atornerlugaanissamulluunniit,
paarinerlugaanissamut imaluunniit sumiginnagaanissamut

ILLERSORNEQARNISSAMIK

pisinnaatitaaffeqarnerat.

TAMANNA AAMMA KINGUAASSIUTITIGUT
ATORNERLUGAANERMUT SUMIGINNAGAA-
NERMULLU ATUUPPOQ.

FN-artikel 19

Børns ret til

BESKYTTELSE

mod alle former for fysisk eller psykisk vold,
skade eller misbrug, vanrøgt eller
forsømmelig behandling.

DETTE GÆLDER OGSÅ SEKSUELT
MISBRUG OG OMSORGSSVIGT.

Uagutsinni nuannersunik nuanninngitsunillu misigisaqartarnikuuvunga, ilarpassuulu artornartuupput. Ima artornartigisut allaat isumaginnittoqarfimmut pinikuullunga. Suut tamaasa aliasuutigileraangakkit saaffissaaleqisarnikuuvunga, anaanaga saaffigisinnaannginnakku. Kisianni kammalaatikka angutaatigalugu saaffigisinnaavakka, uagutsinni nuannerpallaarunnaarnikummat ataatama aallarnerata kingorna. Nuannersorpassuarnik misigisaqartarnikuuvunga. Kisianni angajuma aallarnera qaanginnisaannarpara. Aliasulerpunga. Sulilu taamaappoq.

Niviarsiaq, 15-inik ukiulik

Mikisuullunga misiginikuvara ersiorlunga, kamaruloortumik misigisaqarama. Taamaammat annilaaraangama anersaartornera aqunneq ajulersarpara, aqqaamaqqajaasarama. Qatanngutigiiulluta qiaqusaanngilagut, tamatumalu atuarnera sunnipilupaa, atuarfimmil qiaqqaasarama, tamannalu pillugu isornartorsiorneqartarlunga. Qiagaangama meriannguliuttarpara, allaallu ilinniartitsisuma qiajanera illaruatigisarpara.

Niviarsiaq, 9. klasse

Misigisaqarnikooqaanga, nuannersunik nuanninngitsunillu. Nuannersuuvoq ilaqutariulluta pisukkatta qaqqsiorluta. Timersortuarnikuuvunga, nersorneqaraangamalu nuannaartarpunga. Misigisakka nuanninngitsut tassaapput angajoqqaama avinnerat uangalu allatut pineqarnera/peqataatinneqannginnera timersortarunnaarneralu. Angajoqqaakka avimmatali allaanngilaq suut tamaasa annaagikka. Allaanngilaq nuannersunik misigisaqaaqissinnaajunnaarluni, toqqortorlunilu qiasarluni. Anaanaga avikkamik imerajuttunngorpoq. Qujanartumilli ataataga suli ajunngilaq. Angusaqarusukkaluarpunga, kisianni ikiorneqarnissara assut pisariaqartippara. Maanna sukataaraluarpunga artornartorsioraluarlunga. Mikinerugallarama soqutigisakka angorusutakkalu aalluteqqilerusukkaluarpakka. Anaanama imerajuttunngornera pissutigalugu uniinnarnianngilanga...

Niviarsiaq, 9. klasse

Uumisaarneqarlungalugu allatut pineqartarnikuuvunga.

Niviarsiaq, 14-inik ukiulik

Jeg har oplevet både godt og dårligt hjemme, hvor mange af dem er hårde oplevelser. Så hårde at jeg endda er havnet i det sociale. Når jeg er ked af det hele, så har jeg manglet et sted at henvende mig, fordi jeg ikke kan henvende mig til min mor. Men jeg kan henvende mig til mine kammerater eller til min kæreste, fordi der ikke er så rart hjemme længere, efter min far rejste væk. Der har været mange gode oplevelser. Men jeg har ikke kunnet komme mig over at min storesøster rejste. Jeg blev ked af det. Det er sådan endnu.

Pige, 15 år

Som lille oplevede jeg at blive skræmt under min morgenmad, da jeg oplevede et raserianfald. Så når jeg bliver skræmt, så har jeg svært ved at styre åndedrættet, fordi jeg får tendens til at holde vejret. Vi søskende måtte aldrig græde og det påvirkede min skolegang meget på en dårlig måde, fordi jeg har let ved at græde i skolen og jeg bliver kritiseret for det. Når jeg græder, kan jeg græde så meget, at jeg får kvalme, så selv min lærer gør grin med, at jeg har så let ved at græde.

Pige, 9. klasse

Jeg har oplevet meget, både gode og dårlige oplevelser. De gode oplevelser er, at vi vandrede som familie og klatrede i fjelde. Jeg har altid dyrket sport og jeg bliver glad for at blive rost. De dårlige oplevelser er, at mine forældre blev skilt, og jeg blev behandlet anderledes/holdt udenfor og at jeg er holdt op med at dyrke sport. Siden mine forældre gik fra hinanden, er det ligesom om, at jeg har mistet alt. Det er ligesom om, man ikke kan opleve noget godt igen, og man græder i det skjulte. Min mor blev drunget, da de blev skilt. Men heldigvis har min far det godt endnu. Jeg vil ellers gerne opnå noget, men jeg mangler rigtig meget hjælp. Nu anstrenger jeg mig, selvom jeg har det hårdt. Jeg vil ellers gerne blive ved med at dyrke de interesser og mål, jeg havde, da jeg var mindre. Jeg vil ikke stoppe på grund af, at min mor er blevet drunget...

Pige, 9. klasse

Jeg er blevet mobbet og forskelsbehandlet.

Pige, 14 år

FN-artikeli 2

**MEEQQAT
NALIGIIMMIK PINE-
QASSAPPUT, IMMIKKOOR-
TITAANISSAMINNULLU
ILLERSORNEQASSALLUTIK**

MEEQQAT TAMARMIK - QANORLUUNNIIT
TUNULIAQUTAQARALUARUNIK -
ILLERSORNEQARNISSAMINNUT ASSIGIINNIK
PISINNAATITAAFFEQARPUT.

FN-artikel 2

**BØRN SKAL
BEHANDLES LIGE
OG BESKYTTES MOD
DISKRIMINATION**

ALLE BØRN, UANSET BAGGRUND HAR
SAMME RETTIGHEDER FOR AT BLIVE
BESKYTTET.

8. Meeqqat ikiorneqarnissamik pisariaqartitsilerunik saaffiginnissinnaanerminnik ilisimasaat

Meeqqat ima aperivagut:

“Meeqqat ikiortariaqarunik. Kimut saaffiginnissinnaappat” – tassuunakkut paasiumallugu sumi ikiorneqarsinnaanerminnik ilisimasaqassusiat.

ATAANI ISSUAKKAT TASSAAPPUT
AKISSUTISIATTA ILAANNIT ISSUAKKAT:

MIO

134

Angajoqqaat

Politiit

Ikinngutit

Ilinniartitsisut

Tarnip pissusaanik
ilisimasalik/psykologit

Isumaginninnermi sulisut

Oqaloqatiginnittartut

Aanaakkut imaluunniit aataakkut

“meeqqat tatigisaat”

Ilaqtariit klassiat

Qaniginerpaasaminnut

1899

Qeqqata Kommunua

Inoqatinut

Meeqqat meeqqanik oqaloqateqartartunik
oqaloqateqarsinnaapput

Meeqqat ikiortariaqarunik ilaqtatit,
ilinniartitsisutik saaffiginnissinnaavaat aamma
meeqqat pisinnaatitaaffiit suliaqartunut
saaffiginnissinnaapput

8. Børns viden om hvor de kan henvende sig, hvis de får brug for hjælp

Vi stillede børnene dette spørgsmål:

“Hvis børn har brug for hjælp, hvem kan de så henvende sig til?”
for at kende til deres viden om, hvor de finde hjælp.

DISSE CITATER ER ET UDPLUK AF DE
BESVARELSER, VI MODTOG:

MIO

134

Forældrene

Politiet

Venner

Lærerne

Tarnip pissusaanik ilisimasalik/
psykologer

Socialarbejdere

Samtalepersoner

Bedstemødre eller bedstefædre

“en børnene stoler på”

Familieklassen

Til deres allernærmeste

1899

Qeqqata Kommunua

Til medmennesker

Børn kan tale med nogen,
som plejer at tale med børn

Hvis børn trænger til hjælp, kan de
henvende sig til familien, lærerne og
de kan henvende sig til dem, der har
noget at gøre med børnenes rettigheder

Meeraq ikiortariaqarpat
inersimasoq ikiutissaaq.

Meeraq ikiortarialik
isiginngitsuusaarne-
qassanngilaq. Meeraq
ilitsersorneqassaaq,
“aqqutissamillu
eqqortumik”
ilitsersorneqarluni.

Hvis et barn
trænger til hjælp
skal den voksne
hjælpe. Man skal
ikke ignorere et
barn, der trænger
til hjælp. Man skal
vejlede barnet og
vise “den rette vej”.

9. Inersimasut meeqqaminnik paarsilluassagunik qanoq iliortarnissaannik meeqqat siunnersuutaat

Meeqqat ima aperivagut:

“Inersimasut meeqqaminnik paarsilluassagunik qanoq iliussappat?” - tassuunakkut paasiumallugu meeqqat nammineq, meeqqanik paarsilluarneq qanoq isumaqarfigineraat.

ATAANI ISSUAKKAT TASSAAPPUT
AKISSUTISIATTA ILAANNIT ISSUAKKAT:

Perorsaaneq pillugu pinngitsooratik ilisimasaqartariaqarput. Pitsaasoq angujumallugu meeqqatik perorsassavaat.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Asannittuussapput suliasartillu iluamik suliaralugu.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

9. Børns råd til voksne om hvad de skal gøre for at passe godt på deres børn

Vi stillede børnene dette spørgsmål:

“Hvad skal voksne gøre for at passe godt på deres børn” for at spørge til deres tanker om hvad det i børnenes øjne vil sige at tage godt vare på børn.

DISSE CITATER ER ET UDPLUK AF
DE BESVARELSER, VI MODTOG:

De er nødt til at kende noget til opdragelse. De skal opdrage deres børn for at opnå det gode.

Dreng, 14 år

De er kærlige og gør deres opgave ordentligt.

Dreng, 14 år

FN-artikeli 5

ANGAJOQQAANIK ILITSERSUINEQ

ANGAJOQQAATIT SAPINNGISARTIK TAMAAT INUUNERISSAARNISSAT ANGUNIARLUGU ILIUUSEQARTUSSAAPPUT. NAALAGAAFFIUP ANGAJOQQAAT AKISUSSAAFFEQARNERAT ATAQQISSAVAAT, PISARIAQARFIATIGULLU IKIUUTISSALLUNI.

FN-artikel 5

VEJLEDNING AF FORÆLDRE

DINE FORÆLDRE SKAL GØRE ALT DE KAN FOR AT DU HAR ET GODT LIV. STATEN SKAL RESPEKTERE FORÆLDRENS ANSVAR OG HJÆLPE, HVIS DET ER NØDVENDIGT.

Meeraq iluamik pisassavaat, meeraq/meeqqat iluamik paaralugit. Angerlarsimaffik eqqissisimasoq, imigassamik hashimilluunniit atuiffiunngitsaq pujortarfiunngitsorlu.

Nukappiaraq, 9. klasse

Behandle barnet ordentligt, passe barnet/ børnene ordentligt. Et fredeligt hjem. Forældre, der ikke er brugere af alkohol eller hash, og som ikke er rygere.

Dreng, 9. klasse

Imigassartortassanngillat/hasi-tortassanngillat. Sulivallaartarunik meeqqatik ilaginerusassavaat, pinnguaqatiginerullugit, qanitaralugit oqaloqatigisarlugillu.

Niviarsiaraq, 14-inik ukiulik

De skal ikke drikke alkohol/ikke ryge hash. Hvis de arbejder for meget, så skal de være mere sammen med dem, lege mere sammen med dem, have nærvær og tale sammen.

Dreng, 14 år

Angerlarsimaffik nuannersoq, nerisassat nutaat, atisat angerlarsimaffillu kialaartoq.

Niviarsiaraq, 14-inik ukiulik

Et godt hjem, frisk mad, tøj og et varmt hjem.

Pige, 14 år

Oqaloqatigiittoqartarpoq, aamma siunnersorneqartarput paasitinneqarlutillu. Ikioqatigiittoqartarpoq, aamma asaneqarput.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Man taler sammen, og man rådgiver dem og får dem til at forstå. Man hjælper hinanden, og man elsker dem.

Dreng, 14 år

Oqaloqatigiillunilu suleqatigiittoqartassaaq.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Skal tale sammen og arbejde.

Dreng, 14 år

Meeraq sinilluartassaaq nerilluartarlunilu, angajoqqaaminillu asaneqarluni.

Nukappiaraq, 14-inik ukiulik

Et barn skal sove godt og spise godt og skal have kærlighed af sine forældre.

Dreng, 14 år

FN-artikeli 18

MEEQQAT ANGAJOQQAAMINNIT IMALUUNNIIT INUNNIT ISUMAS- SUISUNIT PERORSARNEQARNIS- SARTIK PISINNAATITAAFFIGAAT

ANGAJOQQAAT IMALUUNNIIT INUIT ISUMASSUISUT MEEQQAT PERORSARNEQARNISSAANNUT TAMATUMALU QULARNAARNISSAANUT AKISUSSAAFFIMMIK PINGAARNERMIK TIGUMMISUUPPUT. OQARTUSSAASUT TAMATUMA PINISSAATA QULARNAARNISSAA ANGAJOQQAALLU SULIASSAMIK TAMATUMANNGA ILITSERSORNISSAAT PISUSSAAFFIGAAT.

FN-artikel 18

BØRN HAR RET TIL AT BLIVE OPDRAGET AF FORÆLDRE ELLER OMSORGSPERSONER

FORÆLDRE ELLER OMSORGSPERSONER HAR HOVEDANSVARET FOR OG SKAL SIKRE BØRNS OPDRAGELSE. MYNDIGHEDERNE HAR PLIGT TIL AT SIKRE AT DET SKER OG VEJLEDE FORÆLDRENE MED DENNE OPGAVE.

Sulerinerlutik ilisimassavaat.

Meeraq, 10. klasse

**Naammattumik nerisassapput.
Atornerlunneqassanngillat.
Qiiatinneqartassanngillat aamma
kaatsinneqartassanngillat.**

Niviarsiaaraq, 9-nik ukiulik

**Nerisassaannik pajuttassavaat,
nalligalugillu.**

Niviarsiaaraq, 8-nik ukiulik

**Iluamik paarineqassapput, naammattunik
nerisassaqlutik asaneqarlutillu.**

Niviarsiaaraq, 9-nik ukiulik

**Asassavaat, meeqqatik paarilluassavaat – ikiussavaat –
ataqqissavaat – iluamik paarissavaat – ikiorlugillu
paarissavaat.**

Nukappiaraq, 10-nik ukiulik

**Eqqissimasumik pissuseqassapput, asannittuullutik,
tatiginnillutik killiliisinaallutillu.**

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

**Inersimasut meeqqatik paarilluassagunikkitt
asassavaat, nuannaartillugit
nerisittarlugillu. Pingaarnarpaarlutik:
Angerlarsimaffik.**

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

**Meeraq paarilluassavaat. Meeraq kamaattassanngilaat.
Meeraq unatartassanngilaat.**

Niviarsiaaraq, 14-inik ukiulik

**Siunnersuutigissavara angajoqqaat atuisuussanngitsut
(ikiaroorartunik). Angajoqqaakka siusinnerusukkut
atuisuunikuupput, kisianni uagutsinni pissutsit aqqipput,
unitsitsinerisa kingorna.**

Niviarsiaaraq, 15-inik ukiulik

**Malittarisassaqartariaqarpoq. Meeqqat
tusaaneqartassapput. Imertarnerit unitsissavaat.**

Niviarsiaaraq, 16-inik ukiulik

De skal vide, hvad de laver.

Dreng, 10. klasse

**De skal have mad nok. De
skal ikke misbruge dem. De
skal ikke lade dem fryse og de
skal ikke lade dem sulte.**

Pige, 9 år

**De skal komme med deres mad og
synes, at det er synd for dem.**

Pige, 8 år

**Passe ordentligt på dem,
have mad nok til dem og elske dem.**

Pige, 9 år

**De skal elske dem, de skal passe godt på deres
børn – de skal hjælpe dem – respektere dem –
passe dem ordentligt – hjælpe dem og passe dem.**

Dreng, 10 år

**De skal opføre sig roligt, være kærlige,
stole på én og skal kunne sætte rammer.**

Pige, 15 år

**Hvis voksne skal passe godt på
deres børn, så skal de give dem
kærlighed, glæde og mad.
Og det vigtigste: et hjem.**

Pige, 15 år

**Passe godt på barnet. Ikke være
gal på barnet. Og ikke slå barnet.**

Pige, 14 år

**Jeg kan give råd om, at forældrene ikke skal
være brugere (af euforiserende stoffer) Mine
forældre har været brugere før, men det er blevet
godt hjemme, efter at de stoppede.**

Pige, 15 år

**Der må være nogle regler. Man skal lytte til
børnene. De skal stoppe med at drikke.**

Pige, 16 år

**Isumaqarpunga angajoqqaat meeqqatik
ataqqisariaqaraat, tapersorsorlugit
siunnersortarlugillu, pitsaasumik siunissa-
qarnissaminnut piareersimalluaqqullugit**

Meeraq, 10. Klasse

**Meeqqat paarilluarneqassappata,
angajoqqaat meeqqat iluamik paarisariaqarpaat,
asallugit, nerisittarlugit
inissaqartillugillu siniffilimmik.**

Meeraq, angajullerni atuartoq

**Meeraq nakkutigissavaat, killiliisarlutik -
isumagalugulu meeqqap atugarissaarnissaa aamma
imerajuttuussanngillat. PS. Anaanaga
maqaasivara. Qaammaterpassuarni takunngilara,
naak maaniikkaluartoq. Tusarfigineq ajorpara.**

**Ataatama tapersorsoraluarlunga Islandimut
suliartortarpoq. Taamaallaat tusarfigisarpara,
qaammammullu ataasiarlunga ilagisinnaasarlugu.**

**Mikinerugallarama maligassaavunga
timersortartutut atuarluartutullu. Avimmata suut
tamarmik allanngorput, inuulerpungalu matoqqasog.
Neriuppunga allatakka ajorissanngikkisi.**

Niviarsiaaraq, 9. klasse

**Iluamik perorsarlugit, angerlarsimaffimmilu
ikiuutsittarlugit.**

Niviarsiaaraq, 14-inik ukiulik

**Asassavaat, meeqqatik paarilluassavaat.
Ikiussavaat. Ataqqissavaat. Iluamik paarisassavaat.
Ikiortassavaat paaralugillu.**

Nukappiaraq, 10-nik ukiulik.

**Jeg mener, at forældre skal
respekttere deres børn og støtte
dem og give dem råd, så de bliver
rustet til en god fremtid.**

Dreng, 10. klasse

**Hvis børn skal passes ordentligt, så skal
forældrene passe dem ordentligt,
give dem kærlighed, give dem mad og
have et rum til dem med en seng.**

Dreng, ældstetrinnet

**Holde opsyn med barnet, sætte rammer og
sørge for, at barnet har det godt og ikke være
dranker. PS. Jeg savner min mor. Jeg har ikke
set hende i måneder, selvom hun er her. Jeg
hører ikke fra hende. Selvom min far støtter
mig, så tager han på arbejde i Island. Jeg hører
kun fra ham og kan være sammen med ham en
gang om måneden. Som mindre var jeg et
forbillede som én, der dyrkede sport og én som
var god skoleelev. Da de blev skilt, ændredes alt
og jeg blev en lukket person. Jeg håber, I ikke
har noget imod det, jeg har skrevet.**

Pige, 9. klasse

**Opdrage dem ordentligt og
lade dem hjælpe til i hjemmet.**

Pige, 14 år

**De skal elske dem, de skal passe godt på
deres børn. De skal hjælpe dem.
Respekttere dem. Passe dem ordentligt.
Hjælpe dem og passe dem.**

Dreng, 10 år.

10. ATTAVEQARFISSAT

QEQQATA KOMMUNIA INNUTTAASUNIK SULLISSIVIK

TLF.: (+299) 70 21 00

MATOREERNERUP KINGORNA SOCIALVAGTI TELEFONIKKUT
SAAFFIGINEQARSINNAAVOQ:

SISIMIUT: 53 01 97

MANIITSQQ: 48 72 00

NALUNAARUTIGINNINNERIT

KOMMUNIMUT TELEFONIKKUT, ALLAKKATIGUT
MAILIKULLUUNNIIT INGERLATINNEQARSINNAAPPUT.

MAIL

QEQQATA@QEQQATA.GL

NAJUGAQ

QEQQATA KOMMUNIA

POSTBOKS 1014

MAKKORSIP AQQ. 2

3911 SISIMIUT

10. KONTAKT- OPLYSNINGER

QEQQATA KOMMUNIA BORGERSERVICE

TLF.: (+299) 70 21 00

EFTER LUKKETID KAN MAN HENVENDE
SIG TIL SOCIALVAGTEN PÅ TLF:

SISIMIUT: 53 01 97

MANIITSQQ: 48 72 00

UNDERRETNINGER

KAN GIVES TIL KOMMUNEN TELEFONISK
SAMT PER BREV ELLER PÅ MAIL.

MAIL

QEQQATA@QEQQATA.GL

ADRESSE

QEQQATA KOMMUNIA

POSTBOKS 1014

MAKKORSIP AQQ. 2

3911 SISIMIUT

